ОПИСАНО

Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

КПСС XXVI СЪЕЗДИ ҚАРОРЛАРИНИ АМАЛГА ОШИРАМИЗ

ҚИШЛОҚ ҲАҚИҚАТИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг газетаси

ГАЗЕТА 1974 ЙИЛ 1 ЯНВАРДАН ЧИҚА БОШЛАГАН

24 СЕНТЯБРЬ, 1982 ЙИЛ, ЖУМА № 218 (2.624). Баҳоси 3 тийин.

АМИН ЖМАЙЕЛ ЖАНОБИ ОЛИЙЛАРИГА

Ливан Республикасининг президенти қилиб сайланишингиз муносабати билан қутловлар қабул этгайсиз.

Ливан учун қийин бўлган шу вақтда Ливан халқига Исроил агрессори қўшинларини мамлакатдан дарҳол чиқариб юбориш учун курашда муваффақият тилайман.

Совет Иттифоқи ҳамиша Ливаннинг мустақиллиги, суверенитети ва бирлигини мустаҳкамлаш тарафдори бўлиб келди ва шундай бўлиб қолади.

Л. БРЕЖНЕВ.

МАШИНА ТЕРИМИГА ЗЎР БЕРИНГ!

Республикамизнинг олтин қўлли «оқ олтин» ижодкорлари эл хирмонига уйган пахтаси 2 миллион тоннани қоралаб қолди. Пахтакорларимиз КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ Л. И. Брежневнинг пахта сифатини ошириш тўғрисидаги кўрсатмаларини оғишмай амалга ошириш, юбилей йилидаги хирмонни тезроқ бунёд этиш иштиёқида меҳнат қилмоқдалар. Шу кунларда ҳар биримиз, қайси вазифада, ким бўлиб ишлашидан қатъий назар, областлар ва районларда пахта тайёрлаш қандай бораётганлигини зўр ҳаяжон билан кузатиб турибмиз. Чунки бизда ҳамма — пахтакор, ҳаммамиз ва ҳар биримиз бу зарур ва жуда муҳим ишга даҳлдор ва масъулдир.

Об-ҳаво қийинчиликлари тадбиркорлик билан енгилиб, республиканинг барча пахта майдонларида зиммадаги улкан социалистик мажбуриятни қоплайдиган даражада ҳосил етиштирилди. Катта меҳнат эвазига бунёд этилган ана шу бойликни зўр уюшқоқлик билан сира нобуд қилмай, қисқа муддатда териб олиш — эндиликда маҳаллий партия ва совет ташкилотлари, хўжалик органлари, қолаверса барча қишлоқ меҳнат аҳлининг бутун эл-юрт олдидаги, партия ва халқимиз олдидаги энг шарафли вазифасидир. Ҳозир улкан хирмон учун курашнинг ҳал қилувчи палласи. Куни кеча республикамизнинг деярли барча областларида бўлиб ўтган ёғингарчиликлар вақт ниҳоятда қисталанг эканлигини, кузнинг ҳавосига у қадар ишониб бўлмаслигини яна бир бор қатъий равишда эслатиб ўтди. Бинобарин, бутун куч ва имкониятларни йиғим-терим ишларига тўла сафарбар қилиб, суръатга суръат қўшиш, ҳар кунни эмас, балки ҳар соатни ғанимат билган ҳолда иш тутмоқ зарур.

Она-Ватанга ваъда қилинган бу йилги 6 миллионлик хирмоннинг 4 миллиондан зиёдроғи машиналар ёрдамида териб олиниши керак. Шавкатли механизаторларимиз юбилей йилида ана шундай юксак маррани белгилаганлар. Бепоён далаларимизда шу муқаддас ваъданинг тақдири ҳал қилинмоқда ҳозир. Машина терими — суръатга қанот, деб бежиз айтилмаган. Ҳозир отни қамчилаган ютади, ҳардамхаёллик қилган киши эса ютқазиб қўйиши турган гап. Не машаққатлар билан етиштирилган ҳосил қанчалик тезроқ териб олинса, пахтанинг сифати шу қадар яхши бўлади ва аксинча, терим мавсуми судралган сайин ҳосилнинг сифати пасаяди, нобудгарчиликлар ҳам кўпаяди, ёғингарчиликлар бошланиб кетгандан кейин эса теримдаги аввалги суръатларни фақат орзу қилиш мумкин бўлиб қолади.

Суръат ва сифат — шу кеча-кундуздаги жанговар шиоримиздир. Шундай экан машина теримига зўр бериш, мавжуд барча терим техникасини ишга солиш, уларнинг юқори унум билан бетўхтов ишлашини таъминлаш талаб қилинади. Кун сайин суръат отига қамчи босаётган Тошкентлик азаматлар худди шу зайлда иш тутмоқдалар. Ўтган куни улар йиллик планнинг 5 проценти миқдорида ҳосил топширдилар, машина теримида эса кунлик ўсиш қарийб 5 процентни ташкил этди. Бўка ва Оққўрғон каби районлар машина теримида кунига 6—7 процент ўсишга эришмоқдалар. Бошқа областларда ҳам илғор районлар машина терими суръатини оширмоқ учун зарур бўлган барча чора-тадбирларни кўрмоқдалар. Чунончи, Ленин йўли районы пахтакорлари ҳозирнинг ўзидаёқ машина терими планини 60 процент ўринлатиб қўйдилар.

Лекин, умуман олганда, республика хўжаликларида машина теримининг боришини, мавжуд техникадан фойдаланишни қониқарли, деб бўлмайди. Ҳозиргача эл хирмонига уюлган салкам 2 миллион тонналик ҳосилдан 500 минг тоннадан зиёдроғи машиналарда териб олинганлиги ҳали кўпгина районлар ва хўжаликларда бу муҳим масалага лозим даражада эътибор берилмаётганлигини кўрсатади. Суръатни ошириш учун, юз берган аҳволни яхшилаш учун колхоз ва совхозларда жуда катта имкониятлар мавжуд. Жумладан, хўжаликларда 35 мингдан зиёд терим машинаси бор. Афсуски, ана шу қудратли техниканинг ҳали катта қисми ишга туширилгани йўқ. Андижон, Фарғона, Наманган, Сурхондарё ва Самарқанд областларининг аксарият районларида том маънодаги машина теримига киришилмаган деса ҳам бўлади. Масалан, Андижон области районларида бу соҳадаги йиллик топшириқ эндигина 2—7 процент атрофида бажарилди. Баъзи областлар ва районларда далага чиқарилган терим машиналарининг унумдорлиги ниҳоятда паст. Масалан, Тошкент областида ишлаётган машиналар ўртача ҳисобда кунига 5—6 тоннадан ҳосил тўкаётган бўлса, бу кўрсаткич Сурхондарё областида 3,5 тоннани ташкил этади. Пахтакор, Таллимаржон, Ёзёвон, Қўрғонтепа, Чуст каби районларда эса машиналарнинг унумдорлиги бундан ҳам паст.

Сентябрь ойи якунланиш арафасида. Шунга қарамай, ҳалигача машина теримига эътибор берилмаётган, бу муҳим стратегик аҳамиятга эга бўлган масалада ҳамон иккиланаётган, оғизда машина терими тўғрисида кўп гапирилиб, амалда эса кўнгилдагидек иш қилинмаётган районлар ҳамда хўжаликлар раҳбарларига: сизлар энди яна нимани кутаяпсизлар, нега вақтни қўлдан бой беряпсизлар, республика суръатининг ошишига тўсқинлик қиляпсизлар, деган саволни бериш ўринлидир. Қатор район партия комитетларининг ҳали ҳам консерваторлик кайфиятидан тўла қутулолмаган хўжалик раҳбарларига нисбатан тутаётган позициясига мутлақо қўшилиб бўлмайди. Имконият бўлатуриб, зарур шароит бўлатуриб, ундан фойдаланмаётган, терим суръатини оширмаётган, кейинчалик олтинга ҳам топиб бўлмас бебаҳо вақтни бой бераётган колхоз ва совхоз раҳбарларига нисбатан партиявий принципиаллик нуқтаи назаридан ёндашиш ва уларга нисбатан талабчанликни ошириш жуда-жуда зарур.

Меҳнат тўғри ташкил этилса, зарур бўлган ҳамма шароитлар муҳайё қилиб берилса, механизаторларимиз чинакамига гвардиячасига ишлашга қодир эканликларини кўрсатувчи жуда кўплаб мисолларни келтириш мумкин. Ҳазорасп районидаги Жданов номли колхозда 21 сентябрь куни 10 та терим машинаси билан 129 тонна пахта терилди. Отахон Қаландаров, Сафарбой Ражабов, Раҳмон Эгамбердиев каби «зангори кема» капитанлари шу куни 15—17 тоннадан ҳосил бўшатдилар. Бўка районидаги «Октябрь 40 йиллиги» колхозининг механик-ҳайдовчилари Элбой Очилов ва Сервер Усеиновлар ҳозиргача эл хирмонига 170—180 тоннадан ҳосил уйдилар.

Вақт ғанимат, азамат механизаторлар, **азиз пахтакор ўртоқлар!** Бинобарин, теримда суръатни **ошириш шу** кеча-кундуздаги энг муҳим, долзарб вазифа. Бунинг учун нимаики зарур бўлса, ҳаммаси кўрилсин. Область ва район партия комитетлари, область ва район ижроия комитетлари, тегишли министрликлар ва уларнинг жойлардаги органлари теримни ипатоволиклар методи асосида ташкил этиш, Тошкент технологияси деб аталмиш прогрессив технологияга қатъий амал қилиш, меҳнатни тўғри ташкил этиш, гвардиячилар ўртасида мусобақани янада авж олдириш, илғорлар тажрибасини оммалаштириш, ғолибларни ҳар тарафлама рағбатлантириш ва шу йўл билан суръатни оширишга даъват этилгандирлар. Биронта ҳам терим машинаси ёки бошқа хил техниканинг бекор туриб қолишига йўл қўймайлик. Бунинг учун техникага хизмат кўрсатишни ҳамма ерда аъло даражада ташкил этайлик.

Олтинга бергусиз ҳосилимизни сифатини бузмасдан тезроқ йиғиб-териб олайлик. Ваъда қилинган 6 миллион тонналик осмонўпар хирмонни она-Ватанга барвақт совға этайлик. Бу — пахтакорларимизнинг қардошлик ва дўстлик, биродарлик байрами бўлмиш СССРнинг қутлуғ 60 йиллик қутлуғ тўйига энг муносиб туҳфаси бўлади.

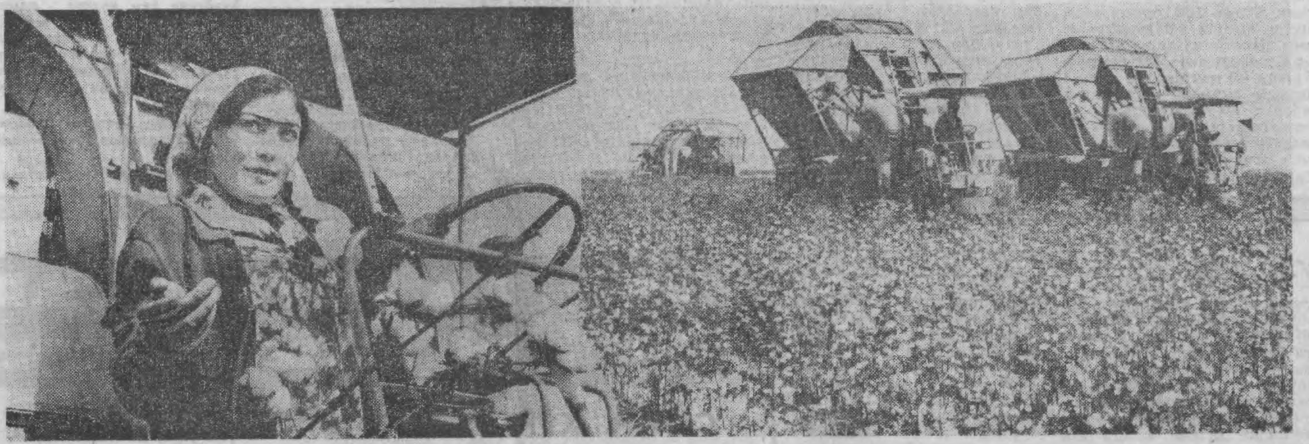

«Юбилей йилида 2200 тонна ҳосилни агрегатлар бункеридан бўшатамиз!» Уйчи районидаги «Гулистон» совхози заршуносларининг аҳди ана шундай. Улар шу кеча-кундузда пахта йиғим-терими кундан-кунга қизғин тус олдирмоқдалар. Механизаторлар ўртасидаги меҳнат беллашувида ВЛКСМ аъзоси Салима Мамажонова пешқадамлик қиляпти. У ҳар куни ўз «зангори кема»си билан 10—12 тоннага етказиб «оқ олтин» теришга эришмоқда. Мавсумда 250 тонна дур йиғиштириб олиш мажбуриятини қабул қилган Салима ҳар бир фурсатдан оқилона фойдаланмоқда. Ана шундай суворийларнинг ғайрат-шижоати туфайли совхоз пахтакорлари кўзланган марра сари дадил бормоқдалар.

Суратларда: 1. Пешқадам механизатор Салима Мамажонова. 2. Агрегатлар ёрдамида пахта териш пайти.

А. Юсуфбоев фотолари.

РЕСПУБЛИКА МАТБУОТ МАРКАЗИ ХАБАР ҚИЛАДИ

КУНЛИК ЎСИШДА ТОШКЕНТЛИК ПАХТАКОРЛАРДАН ИБРАТ ОЛИНГ

Республика хирмонига 1.726.194 тонна «оқ олтин» топширилди. Ана шунинг 147.128 тоннаси ўтган куни пахтазорлардан териб олинди. Машиналар ёрдамида мавсум бошидан буён 484.007 тонна, шу жумладан бир кунда 85.143 тонна дурдона тайёрланди. 104.081 тонна ингичка толали пахта, шу жумладан ўтган куни 9.542 тонна хом ашё тайёрланди.

Ҳосил йиғим-теримида **Тошкент области деҳқонлари пешқадамлик қилмоқдалар.** Улар ўтган куни 21.490 тонна ёки йиллик топшириққа нисбатан 5 процент миқдорида пахта тайёрладилар.

Тошкент

Бўка районидаги «Октябрь 40 йиллиги» колхозида **3 бригада халқ хўжалик йиллик планини уддалади.** Бу коллективлар ҳар гектар ердан 33,5—34,5 центнердан ҳосил кўтардилар. Бригадаларнинг меҳнат муваффақиятига механик-ҳайдовчи **Сервер Усеинов салмоқли ҳисса қўшди. У ўз агрегати бункеридан 180 тонна хом ашё бўшатди.** Механизаторлардан **Али Усеинов, Ражаб Бембоев ва Абдували Жавхоновлар 100—150 тоннадан пахта тердилар.** Пешқадам коллективлар ҳосилдорликни 55 центнерга етказишга қарор қилишди.

Бекобод районида 54 терим-транспорт отряди ишлаяпти. Бу отрядлар ўртасидаги мусобақада **Олланазар Усаров етакчилик қилаётган коллектив пешқадамлик қилмоқда.** Бу отрядга 11 пахта териш машинаси, 5 транспорт трактори, 25 тележка бириктилган. Отряд Ленин номли колхоз далаларида ишни «дала-бункер-тележка-қабул пункти» конвейери асосида ташкил этиб, ҳар куни планга нисбатан 8—10 процент ўсишни таъминлаётир.

Навоий

Хатирчи районидаги «Москва» колхозининг **Раҳмон Ҳусанов бошлиқ бригадаси аъзолари кўзланган марра сари дадил бормоқдалар. Бригада деҳқонлари кунига 10 процентдан ошириб пахта тайёрламоқдалар.** Пешқадам механизатор Турсун Худойбердиев ҳар куни 12 тоннадан пахта тераётир. Коллектив юбилей йилида қўриқнинг ҳар гектаридан 40 центнердан ҳосил кўтариш мажбуриятини олди.

Шу райондаги «Партия XXII съезди» колхозининг **Ризоқул Ҳамроев бошлиқ бригадасида йиллик план уддаланди.** Заршунослар янги ўзлаштирилган 40 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 25 центнердан хом ашё йиғиштириб олдилар. Бригаданинг **Ойсанам Номозова, Нодира Ҳамроева, Муҳаббат Боймуродова сингари илғор теримчилари 200 килограммдан пахта термоқдалар.** Механик-ҳайдовчилардан **Исмоил Эшназаров ва Турсуной Охунова номидаги мукофот лауреати Насвали Тўрақуловалар** ўз агрегатлари бункеридан 7—8,5 тоннадан пахта бўшатмоқдалар.

Наманган

Область деҳқонлари терим техникасидан самарали фойдаланмоқдалар. 22 сентябрь куни пахтазорларда 852 машина ишлатилди. Норин районидаги «Пахтакор» совхози механизаторлари энг юқори иш унумига эришдилар.

✦ ПОЙТАХТ ОБЛАСТИНИНГ ШАХДАМ ОДИМИ ✦ НОСИРЖОН АБДУРАҲМОНОВ МАЖБУРИЯТИНИ АДО ЭТДИ ✦ БИР КУНДА 23 ПРОЦЕНТ ✦ «ЎЗБЕКИСТОН» СОВХОЗИ МАРРАГА ЕТДИ ✦ АНДАХОЛ МУРОДОВА БРИГАДАСИ 55 ЦЕНТНЕРДАН ҲОСИЛ КЎТАРДИ

Дала гвардиячилари мусобақасига Тўрақўрғон районидаги «Ўзбекистон» колхози **механик-ҳайдовчилари Камолиддин Абдуллаев ва Ҳамиджон Арслонов карвонбошилик қилишмоқда.** Уларнинг ҳар бири кунига 10—14 тоннадан хом ашё термоқдалар.

Наманган районидаги «Ленинград» колхозининг **теримчиси Носиржон Абдураҳмонов хирмонга 9 тонна «оқ олтин» тўкиб, ўзининг социалистик мажбуриятини бажарди**

Янгиқўрғон районы меҳнаткашлари давлатга мева ва узум сотиш йиллик планини муддатидан илгари адо этдилар.

Қашқадарё

Қарши чўлининг Яккабоғ массивидаги қўриқ ерларда илк бор пахта етиштирган **Хожиомон Йўлдошев бошлиқ бригада заршунослари йиллик планини уддаладилар.** 100 гектар пахтазордан 150 тонна хом ашё териб олинди. Заршунослар ҳосилдорликни 30 центнерга етказиш мажбуриятини қабул қилишди.

Ғузор районидаги **«Халқобод» колхози меҳнаткашлари областда биринчи бўлиб ипак пахта тайёрлаш йиллик планини бажарганликлари тўғрисида рапорт бердилар.** Колхоз заршунослари давлатга 100 тонна қимматли хом ашё топширишди. Мавсум охиригача яна 500 тонна ипак пахта тайёрланади.

ҚҚАССР

Хўжайли районида **машина теримида Ҳамза номли колхоз механизаторлари пешқадамлик қилмоқдалар.** 22 сентябрь куни колхоз далаларида 18 терим агрегати ишлатилди. Ҳар бир механик-ҳайдовчи ўртача 7 тоннадан хом ашё терди

Беруний районидаги Будённий номли совхознинг **Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, КПСС XXVI съезди делегати Пардагул Рўзимова бошқарувчилик қилаётган бўлими пахтакорлари фидокорона меҳнат қилмоқдалар.** Заршунослар 150 гектар майдоннинг ҳар гектаридан хозирнинг ўзидаёқ 50 центнердан ҳосил кўтардилар. Йиллик планни муддатидан илгари адо этган коллектив яна бир план миқдорида пахта тайёрлашга қарор қилди.

Сирдарё

Сирдарё районидаги **«Малик» пахта тозалаш заводи янги ҳосилдан 3700 тонна пахта қабул қилиб олди.**

Дастлабки 200 тонна хом ашё қайта ишланди ва 52 тоннаси Москва яқинидаги Рибинск шаҳри тўқимачилик корхонасига жўнатилди.

Ворошилов районидаги «Гулистон» совхозининг пешқадам **механизатори Султон Хўжаев кунига 22 тоннадан пахта тераётир.**

Шу райондаги Свердлов номли колхоздан **Мервет Уразалиева бошлиқ бригадада ҳар куни 23 процент миқдорида пахта тайёрланаётир.**

Жиззах

Дўстлик районидаги «Октябрь 50 йиллиги» совхозининг **Ҳайдар Мисиров бошлиқ бригадаси социалистик мажбуриятни бажарди.** Бригада деҳқонлари 50 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 30 центнердан ҳосил кўтардилар. Эндиликда улар 50 центнерлик марра учун курашмоқдалар.

Сурхондарё

22 сентябрь куни область далаларида 1.669 пахта териш машинаси ишлатилди. Ҳар бир агрегатнинг кунлик ўртача иш унуми 3,7 тоннани ташкил этди. Ленин йўли районы механизаторлари энг юқори иш унумига эришдилар. Бу ерда 376 агрегатнинг ҳар бири ёрдамида 4,3 тоннадан пахта терилди.

Қумқўрғон районидаги **«Ўзбекистон» совхози меҳнаткашлари давлатга пахта топшириш йиллик планини бажардилар.** Эл хирмонига 555 тонна хом ашё топширилди, ҳосилдорлик 37 центнерни ташкил этди.

Андижон

Бўз районида пахта йиғим-терими оммавий тус олди. Карл Маркс номли колхознинг Ҳакимжон Абдуллаев ва Абдумуталиб Маъмиралиевлар бошлиқ бригадаларида агрегатлар бункеридан 150 тоннадан «оқ олтин» бўшатилди.

Москва районидаги «Октябрь» колхозидан **опа-сингил Раънохон ва Фарогатхон Абдуллаевалар мавсум бошида областдаги барча кўпминг-килограммчиларга мурожаат қилиб, мавсумда 15 тоннадан пахта теришга сўз беришган эди.** Уларнинг ташаббусига 40 минг теримчи қўшилди.

Бухоро

Ҳозир область далаларида 824 терим агрегати жавлон уряпти. Ўтган куни ҳар бир агрегатнинг ўртача иш унуми 3,5 тоннани ташкил этди. Ғиждувон районы механизаторлари бир мунча юқори иш унумига эришмоқдалар. Бу ерда ҳар бир агрегат бункеридан ўртача 5,1 тоннадан пахта бўшатилмоқда.

Қоракўл районидаги Карл Маркс номли колхоз **механик-ҳайдовчиси Сайли Жўраев ўтган куннинг қаҳрамони бўлди. У ўз агрегати бункеридан 16,9 тонна дурдона бўшатди.**

Қоракўл районидаги К. Маркс номли колхозининг **Андаҳол Муродова бошлиқ бригадаси заршунослари социалистик мажбуриятни уддаладилар.** 85 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 55 центнердан ҳосил кўтарилди. Пешқадам коллектив ой охиригача ҳар гектар ердан яна 10 центнердан ҳосил йиғиб-териб олишга қарор қилди.

Хоразм

Ўтган куни **Хонқа районы механизаторлари энг юқори иш унумига эришдилар. 133 терим агрегатининг ҳар бири ёрдамида 6 тоннадан пахта терилди.**

Гурлан районидаги А. Навоий номли колхоз теримчилари **опа-сингил Мардагул ва Сўнагул Йўлдошевалар хирмонга ҳар куни 550 килограмм пахта тўкмоқдалар.**

Самарқанд

Ўтган куни **Каттақўрғон районы заршунослари 3,15 процент миқдорида пахта тайёрлаб, область бўйича энг юқори ўсишга эришдилар.** Эл хирмонига 1.830 тонна «оқ олтин» топширилди.

Нарпай районидаги Ислом шоир номли совхоз **механик-ҳайдовчиси, СССР Олий Совети депутати Усмон Мамадиёров областнинг энг яхши механизаторларидан биридир.** У ўтган куни ўз агрегати бункеридан 18 тонна хом ашё бўшатди.

Жомбой районидаги «Коммунизм» колхозидан **Маннон Саломов,** Пахтачи районидаги Свердлов номли колхоздан **Алим Хўжаев,** Киров номли колхоздан **Саъдулла Хўжамқулов сингари механик-ҳайдовчилар бир кунда 12—16 тоннадан пахта тердилар.**

УЛКАН ХИРМОН УЧУН

Республика областларида пахта тайёрлашнинг бориши тўғрисида шу йил 23 сентябрга бўлган

МАЪЛУМОТ

(планга нисбатан процент ҳисобида)

Биринчи устун — областлар; иккинчи устун — бир кунда тайёрланган пахта; учинчи устун — мавсум бошидан буён; тўртинчи устун — шу жумладан бир кунда машинада терилган пахта; бешинчи устун — мавсум бошидан буён.

Бухоро	2,32	45,40	1,04	5,88
Хоразм	2,62	45,29	2,34	20,44
Тошкент	5,00	35,52	4,97	32,16
ҚҚАССР	2,93	34,23	2,37	15,69
Сурхондарё	2,49	34,16	1,84	18,54
Навоий	2,23	31,33	1,88	7,57
Наманган	2,01	27,91	1,81	8,54
Фарғона	1,57	25,91	0,95	4,52
Андижон	1,81	25,87	0,53	1,49
Қашқадарё	1,87	25,14	1,21	9,00
Самарқанд	2,09	24,12	1,64	9,15
Жиззах	3,08	14,47	3,57	13,00
Сирдарё	3,42	13,56	4,22	12,78
Республика бўйича	2,50	29,31	2,17	12,35
Шу жумладан ингичка толали пахта				
Наманган	1,00	37,20	—	—
Навоий	2,11	36,46	—	—
Сурхондарё	2,98	32,38	2,67	16,95
Бухоро	0,91	19,97	—	—
Қашқадарё	1,79	15,26	0,11	0,28
Республика бўйича	2,45	26,69	1,60	10,00

ЮБИЛЕЙ ЙИЛИ ХИРМОНИ УЧУН

Олтинсой — Сурхондарё областидаги кенжа район ҳисобланади. Юбилей йилида 33 минг тонналик оқ олтин» хирмони яратишга бел боғлаган район меҳнаткашлари 8285 гектар майдонда мўл ҳосил етиштирдилар. Шу кунларда оппоқ пахтазорларда йиғим-терим ишлари қизғин олиб борилмоқда.

Бу йил ҳосилдорликни 50—60 центнерга етказишга аҳд қилган «Ленинград» колхозидан СССР Олий Советининг депутати Тўлғаной Пардаева, Карл Маркс номли колхоздан Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутати Норхол Болтаева, Исмоил Бўронов, Эргаш Аминов, «Ширин» совхозидан Улжон Ўтаганова ўртоқлар бошлиқ ва бошқа бригадаларда айниқса йиғим-терим ишлари уюшқоқлик билан ташкил этилган. Бу коллективлар кунига йиллик планнинг 2,5—3 процентидан ошириб пахта тайёрлашмоқда.

Районда кўпмингкилограммчилар ҳаракати кенг қулоч ёйган. Бу ташаббусга қўшилиб ишлаётган «Ширин» совхозидан Зуҳра Иброҳимова, Ирис Жумаева, Майсара Раҳмонқулова, Ойгул Шоймардонова, «Шўрчи» совхозидан Гули Хуррамова, Зиёда Бозорова, Раҳима Олимова, Ойнахол Отақулова ва бошқалар кунига 150—250 килограммдан пахта териб, бригада хирмонига тўкмоқдалар.

Шунингдек, бу йил районда ялпи ҳосилнинг 85 проценти «зангори кема»лар ёрдамида йиғиштириб олинади. Бунинг учун барча ишлар қилинди. Айни дамларда машина терими қизғин давом эттирилмоқда. Механизаторларнинг унумли ишлашлари учун барча шароитлар яратиб берилган. Улар ўртасида социалистик мусобақа ташкил этилган. Мусобақа ҳар 5 кунда якунланиб борилмоқда. Илғорлар кўчма Қизил байроқ ва қимматбаҳо буюмлар билан рағбатлантириб бориляпти.

Б. МЕЛИКОВ.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фармони

ЎЗБЕКИСТОН КЎРЛАР ЖАМИЯТИНИ ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАХРИЙ ЁРЛИҒИ БИЛАН МУКОФОТЛАШ ТЎҒРИСИДА

Республика халқ хўжалигини ривожлантиришга, кўзи ожиз инвалидларни социал ва меҳнат жиҳатдан рўёбга чиқаришга катта ҳисса қўшганлиги ҳамда ташкил этилган кунига 50 йил тўлиши муносабати билан Ўзбекистон кўрлар жамияти Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотлансин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси
И. УСМОНХЎЖАЕВ.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари
Г. ҲАЙДАРОВА.

Тошкент шаҳри.
1982 йил 23 сентябрь.

БАРХАНЛАР ЎРНИДА «ОЛТИН БОШОҚ»ЛАР

Бизнинг совхозимиз 1977 йилда Қорақум этакларидаги барханлар ўрнида ташкил этилган эди. Стаханов номи билан аталган бу массивда қум барханларини чекинтириб, дастлабки йили 370 гектар майдонда «олтин бошоқ» етиштирилди. Ўшанда ҳар гектар ердан аранг 7 центнердан шоли хирмони кўтарилди. Бу ҳосил анча машаққатлар, беҳад қаҳрамонона меҳнатлар эвазига бўлди. Унинг миқдори оз бўлса ҳам, илк натижа шоликорларимизни ғоят қувонтирди. Негаки, асрлар давомида бефойда ётган қум барханлари остидан ўзлаштирилган ерларнинг бу туҳфаси воҳа шоличилигининг янги, ёрқин истиқболидан далолат бераётган эди.

Барханларга ҳужум дадил давом эттирилди. Асрий қум уюмлари остидан зўр машаққатлар эвазига, тортиб олинаётган янги ерлар йил сайин кенгаяборди. Бу жойларда «олтин бошоқ» етиштиришга бел боғлаган шоликорларимизнинг маҳорати ва тажрибаси ҳам тобора ошаборди. Натижада бултур 690 гектар ерда шоли етиштирдик. Ялпи ҳосил 1675 тоннани, ҳосилдорлик эса гектар ҳисобига 25 центнерни ташкил этди. Леонид Хо бошлиқ бригада аъзолари 60 гектар ернинг ҳар гектаридан 50 центнердан, Наримон Омонов бошлиқ бригада шоликорлари эса 90 гектар ернинг ҳар гектаридан 40 центнердан ҳосил йиғиштириб олишди. Бошқа бригадаларимизнинг кўрсаткичлари ҳам олдинги йиллардагидан анча яхши бўлди.

Олдинги мўлжал бўйича қум барханларининг ҳар бир гектарини ўзлаштириш учун давлатнинг 25 минг сўм маблағи сарфланаётган эди. Янги ерларни ўзлаштиришда прогрессив методларни қўллаш, мутахассисларнинг янги ҳисоб-китоблари, таклифлари уни кескин камайтиришга имкон берди. Эндиликда ўзлаштирилаётган ҳар бир гектар ерга бор-йўғи 7—8 минг сўм маблағ сарфланмоқда.

Айни пайтда хўжалигимиз иккита бўлим ва 10 та бригададан иборат бўлиб, амалдаги йилда 780 гектар ерда шоли ҳосили етиштирмоқдамиз. Ниятимиз ҳар гектар ердан пландаги 26 центнер ўрнига 40 центнердан «олтин бошоқ» хирмони кўтаришдан иборат. Барча кураш ва интилишларимиз ана шу юксак мажбурият даражасида ташкил этилмоқда. Ҳозиргача барча шоли пайкаллари уч марта сифатли озиқлантирилди. Кўкламги экиш олдидан сепилган гербицидлар яхши самара берган бўлишига қарамай, уч марта ўтоқ ўтказилди ва бегона ўтлар юлиб ташланди. Сифатли парвариш туфайли барча далаларимизда ҳосил бўлиқ бўлиб етилмоқда.

Сув — шолининг тани ва жони. Шунинг учун ҳам «олтин бошоқ» бунёдкорларининг таъбири бўйича шоли «бошим доим офтобда, оёғим эса сувда турсин» дейдиган экинлардан. Шолининг бу талабини бизнинг шароитимизда, яъни қум барханлари шароитида қондиришнинг ўзи бўлмаслигини асл миришкорлар яхши билишади. Шу боис, республикамизда, айниқса, воҳамизда сув танқислиги ҳар қачонгидан ҳам кўпроқ юз берган бу йилги шароитда экинларни чанқатиб қўймасликка алоҳида эътибор берилди. Сувнинг бир қатрасини ҳам нобуд қилишга йўл қўймадик. Аксинча, бир литр сувдан учтўрт литр сувнинг нафини кўришга ҳаракат қилдик. Ана шу самарали тадбирларимиз ҳам мўл ҳосил етиштиришда яхшигина самара берди. Суғориш, озиқлантириш ва бегона ўтларга қарши кураш ибратли олиб борилган Леонид Хо бошлиқ бригада шоликорлари амалдаги йилда 100 гектар ернинг ҳар гектаридан 60 центнердан, Наримон Омонов бошлиқ бригада аъзолари эса 100 гектар ердан 50 центнердан хирмон кўтаришга азму қарор қилишган. Бошқа қатор коллективлар 45—48 центнерлик марра учун қизғин кураш олиб боришмоқда.

Шоли ўрим-йиғими ҳам қизғин бошлаб юборилди. Бунинг учун мавсумга пухта тайёргарлик кўрдик. Техника воситалари сифатли ремонтдан чиқарилди. Йўл ва кўприклар созланиб ўрим-йиғим мавсумига шай қилиб қўйилди. Ўрим-йиғим ипатоволикларнинг амалда ажойиб самаралар бераётган ташаббуси асосида олиб борилмоқда. Ўрим-йиғим кампанияси давомида нобудгарчиликларга йўл қўймаслик учун барча зарур чора-тадбирларни кўряпмиз. Бу борада халқ назоратчиларининг фаолиятлари янада кучайтирилди.

Айни кунларда совхозимизда 300 нафарга яқин киши хўжаликнинг ёрқин истиқболини кўзлаб, барханлар ўрнини тезроқ кенг шолизорларга айлантириш йўлида фидойилик кўрсатиб меҳнат қилмоқда. «Хорезмводстрой» трестининг Стаханов номидаги кўчма механизациялашган колоннаси қурилиш ишларини олиб бормоқда. Қурувчиларнинг меҳнати ҳам таҳсинга сазовор. Қисқа вақт ичида ҳар бири икки оилага мўлжалланган 22 та турар-жой қад ростлади. Уларда 44 оила истиқомат қилмоқда. 90 ўринлик типовой болалар боғчаси ва яслисида шоликорларнинг дўмбоқчалари меҳр билан тарбияланмоқда. Шунингдек, шоликорларга хўжалик ва саноат моллари магазинлари, медпункт намунали хизмат кўрсатмоқда. Яқин келажакда барханлар ўрнида қад кўтараётган совхоз марказидаги замонавий бинолар сафидан мактаб, қатор маданий-маиший объектлар ҳам ўрин олади.

Шоли етиштирадиган пайкалларимиз 2500 гектарга етказилади. Ҳосилдорлик кескин даражада оширилади. Биз ҳосилдорликни келгусида камида 60 центнерга етказиш учун ғайрат-шижоатимизни аямай меҳнат қилмоқдамиз. Бу бизнинг СССР Озиқ-овқат программасининг бажарилишига қўшадиган муносиб ҳиссамиз бўлади.

Александр ХО,
Янгиариқ районидаги «Янгиариқ» шоликорлик совхозининг директори.

Бекобод районидаги шоличиликка ихтисослашган «Октябрь 46 йиллиги» совхози «қирмизи дон» бунёдкорлари ҳаётида ҳам қизғин дамлар бошланди. Бу ерда шолидан юқори ҳосил етиштирилди. Шоли ўрими биринчи бўлиб Сафарбой Абдуқодиров бошчилик қилаётган бригадада бошланди.

Суратда: бригада бошлиғи С. Абдуқодиров ҳосил чўғидан мамнун.

М. Қорабеков фотоси.

МАККАЖЎХОРИКОРЛАРНИНГ ЮМУШЛАРИ

Вобкент районидаги Тельман номли колхоздан Ғиёс Турдиев бошлиқ бригада маккажўхорикорлари ўз сўзлари устидан чиқдилар: улар 120 гектар майдоннинг ҳар гектаридан юз центнердан ошириб маккажўхори дони йиғиштириб олдилар.

Ҳосил йиғиб-териб олинган бўлишига қарамай механизаторлардан Али Ниёзов, Саҳий Элмуродовлар ва бригаданинг барча аъзолари силос учун қайта экилган маккажўхори экинларини парвариш қилмоқдалар.

(ЎзТАГ мухбири).

Чорвамиз жонкуярлари

ОМАД

Айни пишиқчилик кунларидан бирида Балиқчида тўйда бўлдик. Дастурхон одатдагидек табиат инъом этган ноз-неъматлар билан тўла. Унда коса қилиб қўйилган Андижоннинг машҳур шакарпалак қовунидан тортиб, нашватиси-ю, ширасини сиғдиролмай қолган анжиригача бор.

Энди хонандалар ашулани тўхтатиб дам олишаётган эди, тўй бошқарувчиси келин-куёвни табриклаш учун навбатдаги сўзни Қодиржон Ҳурбоев деган кишига берди. Қошлари ўсиқроқ, юзларидан нур ёғилиб турган киши ўрнидан туриб, сўз бошлади. Ҳамма жим: одамлар унинг гапларини мароқ билан тинглашарди. У шундай чиройли ва маъноли сўзлардики, бизнингча, сўзлаш учун бир ой тайёргарлик кўрган ҳар қандай киши ҳам бу кишичалик чиройли, мазмунли гапиролмасов.

Ҳалиги киши сўзи тамом бўлиб, қарсаклар садосида жойига ўтираётган эди, тўй раиси унинг қўлтиғидан олиб, халққа мурожаат қилди:

— Қодиржон акамлар ҳар ишга қодирлар. Буни ҳаммамиз биламиз, ҳурмат қиламиз. Шу билан бирга тўй баҳона ҳаддимиз сиғиб, бир эркалик қиламиз. Ҳозир бу киши «Сегоҳ» музикасига ўйнаб берсинлар, сўнг ўтирсинлар. Тўғрими?

Меҳмонлардан уч-тўрттаси «тўғри-тўғри» деб қарсак чалиб юборишди.

Музика бошланди. Қодиржон ака ёқимли кулди-да, «қўймадинглар, қўймадинглар-да», дея оёғидаги сариқ этигини қия қилиб, сўнг ерни босайми, босмайми, тарзида кейин лопиллаб, ҳаяжонли ўйнай кетди.

— Қойил...

— Ўйини ҳам ўзига ярашган.

— Бу киши омадли киши, қаерга борса ҳам омад ўша ерга эргашиб боради. Ишни дўндиради, ўйинни қотиради.

— Омадли киши дедингизми? — сўради ёнидаги ҳамроҳи.

— Ҳа, — деди мўйлов.— Бу кишига омад эргашиб юради. Тушундингизми?

Омад ҳақида гапираётган мўйловли кишининг сўзлари бизни қизиқтириб қолди. Кишининг орқасидан омад эргашиб юрганини биринчи эшитишимиз.

Ўйин давом этяпти, оддий одамлар орасида кетаётган «ўйинчи киши» ҳақидаги гап ҳам...

— Ўша пайтлар Қодиржон акам Куйбишев номли колхозда ферма мудири эди. Фермасини кўрганмисиз?

— Йўқ.

— Э-э-э, Балиқчида битта. Областда ҳам бунақа ферма кам. Ичи гулзор.

— Сойнинг бу ёғига молбоқарлар учун дача қурдирди,— гапида давом этарди у.—Дачамисан —дача. Мен ҳам дам олганман ўша дачада. Сигир соғувчилари —Ленин орденли, Меҳнат Қизил Байроқ орденли.

— Бир куни, — сўзини давом этди «мўйлов» —сойда бир нотаниш балиқчи пайдо бўлиб қолди. У ҳар куни қармоқ солгани солган, аммо қармоғига биронта балиқ тугул чавоқ ҳам илинмасди. Қодиржон акам шундай тўр ташлаган эди, бир йўла икки лаққа тушса бўладими. Ҳалиги лаққаларни хурсанд бўлсин деб омадсиз балиқчига бериб юборди. Мен Қодиржон акамизни тантилигини шунда билганман. Қармоғига чавоқ ҳам илинмайдиган омадсиз балиқчи эса жуда хурсанд бўлибди. Бунинг устига уни уйига олиб кетиб, уч кун меҳмон ҳам қилибди. Меҳмон ленинградлик экан. Орадан анча йил ўтибди. Бир йили Ленинградга ўйнагани борсалар ўша балиқчи учраб қолибди. У Қодиржон акамни уйида бир ҳафта меҳмон қилибди.

Шунда одамлар ичида камсуқум қаҳрамонларимиз қанчадан-қанча эканлиги, Қодиржон Ҳурбоев ҳам ана шундай одамлардан бири эканлигига ишонч ҳосил қилдим. Ишондиму борадиган жойни вақтинча тарк этиб, Қодиржон Ҳурбоев билан танишишга қарор қилдим.

Эртаси куни Балиқчи районидаги Куйбишев номли колхознинг фермасига йўл олдик. Фермада силос, пичанлар ғамлаб қўйилган. Ферма ичидаги гулзору сой бўйидаги тахти равоқ дачасини кўриб оғзимиз очилиб қолди. Бу ишларнинг ҳаммаси одамлар айтгандай ҳақиқат бўлиб чиқди.

Фермада Турғуной Содиқова исмли аёл ишлар экан. Ўзлари пенсионер. фермадан пенсияга чиқибдилар. Аммо иши ҳали ҳам чакки эмас. Бой тажрибага эга бўлган бу аёл узоқ йиллар қилган меҳнати эвазига партия ва давлатнинг олий мукофотларидан Ленин ордени, Меҳнат Қизил Байроқ ордени ва бир қанча медаль ҳамда фахрий ёрлиқлар билан мукофотланган экан. Молбоқар Ҳамид Эсонов эса Меҳнат Қизил Байроқ ордени билан тақдирланган. Тўйда ўзининг сеҳрли сўзи ва ўйини билан ҳаммани ўзига ром қилган Қодиржон Ҳурбоев шу фермага ўн саккиз йил мудирлик қилибди.

— Ўзлари қанилар? —сўрадик Турғуной Содиқовадан.

— Ишдалар.

Биз «ишда бўлса кўринмасмиди», — деган маънода туриб қолдик. Шунда Ҳамид Эсонов гапга қўшилди.

— Қодиржон акамлар ҳозир бўрдоқичилик базасидалар. У киши 1979 йили район партия комитетининг йўлланмаси билан у ерга бошлиқ бўлиб борганлар. Ҳозир улар у ёқдалар.

Куйбишев номли колхоз фермасидан колхозлараро бўрдоқичилик фермасигача йигирма километр экан. Ўша куни биз район колхозлараро бўрдоқичилик фермасига кириб бордик. У ерда моллар нинг овозини эшитмадик. Ҳаммаёқ сув сепгандек тинч. Йўлнинг икки чети хонадон, шафтолизор. Ер остидан чиқарилган муздек тип-тиниқ сув оқиб ётибди. Рўпарада эса чорвачиликка оид чиройли кўргазма панноилар. Бу ерни биринчи келган ҳар қандай киши ҳам қандайдир дам олиш қароргоҳи бўлса керак деб ўйлайди.

Бизни ёш йигит қарши олди. У бўрдоқичилик пунктининг қурилиш бўйича бошлиғи, партия ташкилотининг секретари Комилжон Шокаримов экан. Бу йигитнинг ҳикоя қилишича 1979 йили бўрдоқичилик пунктида атиги 4 тагина айвон ва биттагина молхона бўлган экан, холос. Қодиржон Ҳурбоев келгач, 1500 бошга мўлжалланган бузоқхона ва 8 та айвон қурилибди. Натижада илгари бўрдоқичилик пунктида 400 та мол бўлган бўлса, шу куннинг ўзида 3000 та мол семиртирилаётганмиш. 1985 йилга бориб, уларнинг сони 4500 тага етар экан. Чўчқалар сонини эса 3000 бошга етказиш мўлжалланмоқда...

— Планнинг бажарилиши қандай? Қийинчиликларга дуч келмаяпсизларми? — савол бердик партком секретари Комилжон Шокаримовга.

— Йўқ. Биз давлатга бир йилда 490 тонна сифатли гўшт топширишимиз керак. Буни ортиғи билан бажарамиз. Бўрдоқичилик пунктимиз ихтиёрига берилган 250 гектар ерда сервитамин соя, сули, беда, маккажўхори, судан ўти экилади. Чўчқа учун эса лавлаги... Бунинг ҳаммасини ўзимиз экиб, ўзимиз йиғиштириб оламиз.

Биз партком секретарининг ҳикоясини мароқ билан эшитаётганимизда қизил этикли кечаги «ўйинчи киши» келиб қолдилар.

— Қодиржон акам силосда эдилар, — деди партком секретари бизга у кишини таништираётиб. — Қолган гапларни мана, ўзларидан эшитсангиз ҳам бўлади...

Қодиржон Ҳурбоев соат 12 лар бўлиб қолса ҳам ҳали эрталабки нонуштани қилмаган экан. Машинасидан икки нон ва бир қовун олиб, чинор тагидаги сўрига ўтирди. Накладнойларга қўл қўйдириш учун келиб турган шофёр ва тракторчиларни чойга таклиф этди.

Эрталабки «чой»дан кейин фермани айландик. Қодиржон Ҳурбоев бўрдоқичилик пунктига келиб нима ишлар қилганлиги тўғрисида ҳеч нарса демади. Фақат бундан буён қилиниши лозим бўлган ишлар ҳақида гапирди. Шунда биз бу кишининг ютуқлари ҳақида батафсил ҳикоя қилиб бергани учун партком секретари Комилжон Шокаримовдан хурсанд бўлиб кетдик. Камтарлиги учун эса Қодиржон Ҳурбоевдан миннатдор бўлдик. Чунки бошлиқнинг камтарлигида коллектив аъзоларининг қилган меҳнати эвазига ҳурмат ётар эди.

Фермани кўздан кечирдик. Айвон тагига ҳар бирининг оғирлиги тахминан 500 килограмм келадиган новвослар боғлаб қўйилган эди. Пункт бошлиғи Қодиржон Ҳурбоев новвосларни кўрсатиб, ҳикоясини бошлади:

— Мана шулар бизга 50 килограммлигида келтирилган эди. Орадан ҳали икки йил ўтгани йўқ. Ҳозир эса 400—450 кило кеп колади. Йилига 490 тонна гўшт топшириб план бажарамиз. Ҳозир план 90 процент бўлди.

Давлатга гўшт топшириш планини бажаришда пунктнинг илғор боқувчиларидан Абдумалик Исмоилов, Неъматжон Давлатов, Умрзоқ Мелибоев, Исмоил Кенжаев, комсомол ёшлардан Икромжон Охунов ва Каримбой Бобоевлар катта ҳисса қўшмоқдалар. Уларнинг ҳар бири 180 ва 200 тадан 50 килограммлик новвосчаларни яхши парвариш қилиб 500 килограммгача етказишмоқда. Абдумалик Исмоилов бўрдоқичилик фермасида ўн уч йилдан бери ишлайди. У фермада қилган ҳалол хизматлари учун партия ва давлат томонидан III даражали Меҳнат Шуҳрати ордени билан мукофотланган.

Ҳа, бу коллективда гап ҳам, иш ҳам ва ўйин ҳам бўлаверар экан. Чунки, «мўйлов» айтганидек уларда «омад» —зўр иштиёқ ва ҳаракат бор экан-да...

Мажид САТТОРОВ,
Андижон области.

ХАЛҚАРО ҲАЁТ
ВОҚЕАЛАР, ФАКТЛАР, ЯНГИЛИКЛАР

СССР КЎРГАЗМАСИНИНГ МУВАФФАҚИЯТИ

АФИНА. Анъанавий Салоника халқаро ярмаркасидаги Совет павильони томошабинларни ғоят қизиқтирмоқда. Бу ерда рўзғор асбобларидан тортиб, саноат корхоналарининг ҳаракатланувчи моделларигача жуда хилма-хил экспонатлар намойиш этилмоқда.

Греция Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Бош секретари Х. Флоракис Совет павильонини келиб кўрди. У меҳмонлар дафтарига қуйидагиларни ёзиб қолдирди: «Ҳар бир холис киши Советлар мамлакатининг ажойиб ютуқларига қувонади. Мен коммунист бўлганим учун бу муваффақиятларга икки ҳисса ортиқ қувондим. Бу муваффақиятларни мамлакатимизда социалистик ўзгаришлар учун курашда катта ёрдам деб биламан».

Б. КАРМАЛНИНГ АЙТГАНЛАРИ

КОБУЛ. 23 сентябрь. (ТАСС). Ҳозир Афғонистон Халқ демократик партияси, АДР ҳукумати, миллий ватан фронти билан мамлакат халқи ўртасида мустаҳкам узвий алоқа мавжуд. Бизнинг вазифамиз Афғон меҳнаткашларининг бахт-саодати йўлида шу бирликни бундан буён ҳам мустаҳкамлашдан иборат, деди АХДП Марказий Комитетининг Бош секретари, АДР Революцион Кенгашининг Раиси Бабрак Кармал Фарах вилояти меҳнаткашларининг намояндалари билан ва пуштуларнинг Афғонистон шарқидаги Нангарҳар вилоятида яшовчи Шинвари қабиласи оқсоқоллари билан учрашувда сўзлаган нутқида. Бизнинг халқимизга қарши разилона уруш олиб бормоқдалар, уларнинг мақсади ёш республикани заифлаштиришдан, уни тараққиёт ва ривожланиш йўлидан қайтаришдан, Афғонистондаги элатлар ва қабилалар орасига нифоқ уруғларини сочишдан иборат.

Ҳозир, деб уқтирди Б. Кармал, мамлакатда тинчлик ва хавфсизликни таъминлаш энг муҳим вазифадир. Биз мана шундай шароитдагина жамиятимизни ривожлантиришда, бахтиёрлик, тенглик ва социал адолатни таъминлашда қисқа муддат ичида муваффақиятга эришишимиз мумкин.

Б. Кармал мамлакат меҳнаткашларини Апрель революцияси душманларига қарши курашни давом эттиришга чақирди.

Учрашувда Фараҳ вилояти меҳнаткашлари номидан сўзга чиққан Мирзо Саид Аҳмадхон афғон халқи, вилоят меҳнаткашлари бирлик ва жипсликни мустаҳкамлайдилар, революцион Афғонистон душманларига қарши тинимсиз курашабердилар, деб таъкидлади.

Пуштуларнинг Шинвари қабиласи, деди учрашувда қабила вакили Муҳаммад Шох, Апрель революциясининг дастлабки кунлариданоқ Афғонистон революцион ҳукуматини қўллаб-қувватлаб чиққан эди. Ҳозир ҳам 5 мингга яқин киши революцияни ҳимоя қилиш отрядлари сафига қўшилиб, миллий-демократик революцияни, Афғонистоннинг территориал бутунлиги ва мустақиллигини ҳимоя қилиб чиқмоқдалар, деб уқтирди у.

Учрашув қатнашчилари АХДП билан АДР ҳукумати ўтказаётган сиёсатни қўллаб-қувватлашларини изҳор этдилар, мамлакатда тинчлик ва осойишталикни таъминлаш учун курашда актив қатнашишга тайёр эканликларини билдирдилар.

СЎЛ КУЧЛАРНИНГ ҒАЛАБАСИ

СТОКГОЛЬМ. Швеция социал-демократик партияси билан Швеция коммунистлари — сўл партия маҳаллий ҳокимият органларига 19 сентябрь куни парламент сайлови билан айни бир вақтда ўтказилган сайловда яққол ғалаба қозондилар. Бу ерда эълон қилинган сайлов якунларига кўра, бу партиялар тахминан 1700 депутатлик мандатидан 925 тасини олишга муваффақ бўлганлар.

Стокгольм, Мальмехус, Гетеборг сингари йирик губерния кенгашларида кўп йиллар мобайнида биринчи марта энди мандатларнинг кўпчилиги ишчи партияларга тегишли бўлиб қолди.

ЖАҲОН ТИНЧЛИК КЕНГАШИНИНГ ҚАРОРИГА БИНОАН

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). Жаҳон тинчлик кенгашининг қарорига биноан 23 сентябрдан 30 сентябргача Пуэрто-Рико халқининг миллий мустақиллик учун олиб бораётган кураши билан халқаро бирдамлик ҳафталиги ўтказилади.

Пуэрто-Риконинг Кариб ороли «АҚШга эркин қўшилган давлат» статусига эга. Бироқ Вашингтон маъмурияти оролни АҚШ мустамлакаси деб ҳисобламоқда ҳамда унинг халқи эҳтиёжлари ва орзу-умидларига бутунлай бефарқ қарамоқда. Пуэрто-Рикода 35 процентдан ортиқ ёлланма ишчи кучи ишдан маҳрумдир. Пуэрто-Риколикларнинг қарийб учдан икки қисми ниҳоятда қашшоқликда яшамоқда. Ёрдам программасига ажратилган маблағлар кескин қисқартирилганлиги натижасида 50 минг оила умуман яшаш воситаларидан маҳрумдир.

Америка монополиялари оролда бемалол ҳукмронлик қилмоқдалар. АҚШ маъмурияти уларнинг Пуэрто-Рико табиий ва одам ресурсларини талон-тарож қилишларига йўл очиб берган. Монополиялар ҳар йили мазкур мамлакатдан 2,5 миллиард долларгача соф даромад олмоқдалар. Айни шунинг учун расмий Вашингтон халқаро ҳуқуқ нормалари ва БМТ резолюцияларига хилоф равишда Пуэрто-Рикони мажбуран АҚШнинг 51-штати қилиб олишга интилиб, оролга мустақиллик беришдан қатъиян бош тортмоқда.

СЪЕЗДГА ҲОЗИРЛИК

МАПУТУ. Бу ерда ФРЕЛИМО партиясининг 1983 йил апрелида бўладиган IV съездига тезислар лойиҳасини ўрганишга бағишланган семинар иш бошлади. Бу ҳужжат партия аъзоларининг ва бутун Мозамбик халқининг муҳокамасига қўйилган. Унда партиянинг мамлакатни иқтисодий, социал ва маданий жиҳатдан ривожлантириш, шунингдек унинг келгуси йиллардаги ташқи сиёсати соҳасидаги фаолиятининг асосий йўналишлари баён этилган.

Семинар қатнашчилари партия ташкилотларининг фаолияти, съездга делегатлар сайлашга тайёргарлик кўриш масалаларини муҳокама қиладилар.

Партия Мапуту вилоят комитетининг биринчи секретари Жозе Мойане семинарнинг очилиши пайтида сўзлаган нутқида ишчи ва деҳқонларнинг, кооперативларнинг энг яхши намояндалари бўлажак партия конференциялари ва съездларининг делегатлари қилиб сайланиши лозимлигини таъкидлади. Ҳар бир районда олий партия анкуманини ўтказишга ҳозирлик кўрувчи махсус комиссиялар тузилади, деди у.

(ТАСС, 23 сентябрь).

ЛИВАНДАГИ ВАЗИЯТ

БАЙРУТ. (ТАСС). Ливан Бош министри Ш. Ваззан Исроил босқинчилари фаластинлик қочоқларнинг Сабра ва Шатила лагерларида қилган қонли хунрезлик қурбонлари хотирасига бугун миллий мотам эълон қилди. 36 соатлик оммавий қирғин натижасида ана шу лагерларда салкам 3.300 тинч аҳоли ҳалок бўлди. Махсус тез ёрдам ва Ливан солдатларининг махсус отрядлари тўрт кундан буён уйларнинг вайроналари остидан ҳалок бўлган кишиларнинг жасадларини чиқариб олмоқдалар.

Исроил ҳарбийлари Ғарбий Байрутдан чиқиб кетмоқчи эмасга ўхшайдилар. Исроил ҳарбийлари аввалги барча аҳдлашувларни қўпол равишда бузиб, Ғарбий Байрутга хиёнаткорона бостириб кирган эдилар. Босқинчилар ишғол этилган шаҳарда талончилик қилмоқдалар, Ливаннинг расмий муассасаларини эгаллаб олиб, уларни талон-тарож қилмоқдалар. Хабар қилишларича, бугун улар ЖХДР элчихонаси биносига бостириб кириб, у ердан бир қанча ҳужжатларни ўғирлашган.

Расмий Тель-Авив Фаластин ва Ливан халқларига қарши ўзининг қонли жиноятлари изини йўқотишга ҳаракат қилиб, Сабра ва Шатилада қилинган ёвузликларни тафтиш этиш учун комиссия тузиш тўғрисида Исроилда янграётган талабларни рад этди.

Олинаётган хабарларга кўра, Исроил ҳарбийлари Ғарбий Байрутда фаластинлик қочоқлардан қонли ўч олганлигига қарши Исроилда сурункасига уч кундан буён демократик жамоатчиликнинг норозилик намойишлари бўлиб ўтмоқда. Намойишчилар мамлакат бош министри билан мудофаа министри истеъфога чиқишини талаб қилдилар. Исроил босиб олган Иордан дарёсининг ғарбий соҳилида Исроилга қарши оммавий ғалаёнлар давом этмоқда.

ТУНИС. (ТАСС). Бу ерда Араб мамлакатлари Ташқи ишлар министрларининг Фаластин Озодлик ташкилоти илтимосига биноан чақирилган фавқулодда конференцияси бўлиб ўтди. Конференция ишида кўпчилик Араб давлатларининг министрлари ва шунингдек ФОТ вакили иштирок этди.

Учрашув қатнашчилари минглаб фаластинликлар ва ливанликларнинг — Исроил босқинчилари Ғарбий Байрутда қилган қонли хунрезлик қурбонларининг хотирасини бир минутли сукут сақлаб ҳурмат билан эсга олди.

Ливия олий халқ комитети ташқи алоқалар халқ бюросининг секретари Абдил Оти Убайди мажлисни оча туриб, Қўшма Штатларни у сионистларнинг фаластинлик қочоқлар лагерларидаги аҳолини ёппасига ўлдиришга рухсат берганликда айблади. Вашингтон, деб давом қилди у, Тель-Авив чексиз сиёсий-иқтисодий ва ҳарбий ёрдам бериб Исроилнинг Араб миллатига қарши ўз қонли жиноятларини қилишига имконият яратмоқда. Америка империализми араб миллатининг душманидир, деб таъкидлади А. Убайди. Ливия вакили Араб мамлакатларини Ливандаги воқеалардан сабоқ олишга, империализм ва сионизм фитналарига қарши ўз сафлари бирлигини мустаҳкамлашга даъват этди.

Исроилнинг қуролли агрессияси Ливан аҳолиси бошига беқиёс азоб-уқубатлар солди. Ваҳшийларнинг бу мамлакат территориясини аёвсиз бомбардимон қилиши натижасида кўплаб ҳимоясиз кексалар, хотин-қизлар ва болалар ҳалок бўлдилар. Сионист жаллодларининг таъқиқланган фосфорли снарядлар, кассетали ва шарикли бомбалардан фойдаланганлиги, айниқса, даҳшатли бўлди. Бу ажал қуроллари минглаб бегуноҳ кишиларнинг ёстиғини қуритди.

СУРАТДА: Исроилнинг Ғарбий Байрутда ишлатган ажал қуролларидан намуналар.

Г. Надеждин фотоси.
(ТАСС фотохроникаси).

ШАРТНОМА ИМЗОЛАНДИ

БЕРЛИН. Бу ерда Германия Демократик Республикаси билан Лаос Халқ Демократик Республикаси ўртасида дўстлик ва ҳамкорлик тўғрисида шартнома имзоланди. Шартномани ГБСП Марказий Комитетининг Бош секретари, ГДР Давлат Кенгашининг Раиси Эрик Хонеккер билан Лаос Халқ Революцион партияси Марказий Комитетининг Бош секретари, ЛХДР Бош министри Кейсон Фомвихан имзоладилар. Шу воқеа билан Берлинда ГДР ва ЛХДР партия-давлат делегациялари ўртасида музокараларга хотима ясалди. Э. Хонеккер билан К. Фомвихан ЛХДР партия-давлат делегациясининг расмий визити натижалари социализм ва тинчлик позицияларини мустаҳкамлашга кўмаклашади, деб ишонч билдирдилар. Музокаралар иккала партия ва давлат ўртасидаги жанговар иттифоқнинг мустаҳкамлигини яна бир бор кўрсатди.

М. ТЭТЧЕРНИНГ САФАРИ

ТОКИО. Буюк Британия Бош министри М. Тэтчернинг Японияга қилган визити тугади.

У Бош министр Д. Судзуки, ташқи ишлар министри И. Сакурау Ти, савдо-саноат доиралариннг раҳбарлари билан музокаралар ўтказди. Бироқ, Япония матбуотининг қайд этишича, бу музокаралар таҳликали иқтисодий қийинчиликларни бошдан кечираётган иккала мамлакат ўртасидаги ўткир савдо зиддиятларини камайтиришга олиб келмади. Шу йилнинг олти ойи мобайнида Япония Британия оролларидан харид қилган молларга нисбатан у ерга икки баравар кўп мол экспорт қилди.

ПЕКИН. ХХР ҳукуматининг таклифига биноан Англия Бош министри М. Тэтчер расмий визит билан бу ерга келди.

ГАЗЕТХОНЛАРИМИЗ ХАТЛАРИДАН

ЧОРВАСИЗ ХОНАДОН ҚОЛМАЙДИ

«Қишлоқда яшовчи ҳар бир оила томорқа участкасига эга бўлиши, чорва ва парранда боқа олиши учун шарт-шароитларни вужудга келтириш — иттифоқдош ва автоном республикалар Министрлар Советларининг, ўлка, область, район ижроия комитетларининг, қишлоқ хўжалик органларининг, хўжаликлар ва корхоналар, касаба союз ташкилотлари раҳбарларининг ғоят муҳим вазифасидир».

(СССРнинг Озиқ-овқат программасидан).

Айни кунларда Хива районининг меҳнаткашлари ҳам СССР Озиқ-овқат программасининг муваффақиятли бажарилишига муносиб улуш қўшиш орзуси билан яшаб, меҳнат қилмоқдалар. Бу ерда шахсий хўжаликлар ишини ривожлантириш борасида илдам қадамлар қўйиляпти. Маъмурчиликнинг муҳим резерви ҳисобланган шахсий хўжаликларни ривожлантиришда қишлоқ Совети, унинг кўп сонли депутатлари ибратли фаолият юритмоқда.

Қишлоқ Совети территориясида 1156 хонадон бор. Халқ депутатлари ҳар бир хонадондаги чорва моллар сонини кўпайтиришга қаратилган конкрет тадбирлар белгиладилар. Ҳар бир депутатга 15-20 оила биркитилган. Ҳозирда қишлоқ Совети территориясидаги шахсий хўжаликларда 1787 бош қорамол, 1202 қўй, 7300 парранда парваришланяпти. Шахсий хўжаликлар ўз эҳтиёжларидан ортиқча маҳсулотни давлатга сотмоқдалар. Ўтган йили хонадонлардан тузилган шартномаларга мувофиқ 20 тонна гўшт, 78 тонна сут, 40 минг дона тухум сотиб олинди. Бу йил мазкур кўрсаткичларни сезиларли даражада яхшилаш чора-тадбирлари кўриляпти. Жуманиёз Омонов, Озод Жабборов, Ибодулла Исмоилов, Норим Усмонов, Эгам Холиев каби ўртоқларнинг шахсий хўжаликларидаги ишлар мақтовга лойиқ. Улар самарали меҳнат қилиб, мўл-кўлчилик ишига муносиб улуш қўшмоқдалар. Амалдаги йилда шахсий хўжаликлар эл дастурхонига 21 тонна гўшт, 74 тонна сут, 45 минг дона тухум тортиқ қиладилар. Қувонч билан таъкидлаш лозимки, ҳозирнинг ўзидаёқ 20 тоннадан ортиқ гўшт, 61 тонна сут топширдилар.

Қишлоқ Совети ижроия комитети бирорта ҳам хонадан чорвасиз қолмаслиги учун изчил курашмоқда. Кейинги ойларда чорва моли бўлмаган 64 та оилага ёш гунажинлар келтирилди. Ҳозир уларни етарли озуқа билан таъминлаш йўлида ҳам хайрли ишлар амалга ошириляпти. Кези келганда яна бир масала хусусида тўхталмоқчиман. Қишлоғимиздаги айрим оилалар томорқалардан етарли фойдаланишмаяпти. Қишлоқ Совети бу масалага эътиборни қаратиб томорқа хўжаликларидан ҳам мўл маҳсулот олиш учун курашмоқда. Бунда С. Отабоев, О. Бойжонов, О. Жонибеков, А. Собиров каби депутатлар алоҳида ибрат кўрсатмоқадалар. Улар молхоналар қуриш, қишловга етарли миқдорда озуқа жамғариш борасида қишлоқ кишиларига яқиндан ёрдам бермоқдалар.

А. СОБИРОВ,
Хива районидаги Комсомол қишлоқ Советнинг депутати.

Мана сизга тилими тилни ёрган қовунлар,
Ширин-шакар узумлар, анжирлар, мана сизга.
Серқуёш юртимизда тўкин-сочин бу кунлар,
Марҳамат қилинг, дўстлар, Ўзбекистонимизга!

ТИЛАКДОШМИЗ

Биз ҳозир ҳарбий хизматда Сурхондарё, Қашқадарё, Самарқанд ва Фарғона областларининг ўғлонлари биргамиз. Биз узоқда бўлсак ҳам шу кеча-кундузда меҳрибон ота-оналаримиз, опа-сингилларимиз ва акаларимизнинг республикамизда «оқ олтин» ҳосили учун қандай тер тўкиб, меҳнат қилаётганликларини аниқ ҳис қиляпмиз. Шунинг учун биз бобо-деҳқонларимизга олти миллионлик хирмон уйиб, она-Ватан олдидаги юксак бурчларини шараф билан ўташларида муваффақиятлар тилаймиз.

Камоли эҳтиром билан.

Б. ХОЛИЁРОВ,
кичик сержант,
А. ХУДОЙНАЗАРОВ,
П. ХОЛМОНОВ,
Т. МУСАЕВ, Н-қисм,
оддий солдатлар.

Юксак турмуш маданияти учун

КИМНИНГ УЙИ ОРАСТА

«Кимнинг уйи ораста» кўрик-конкурси ўтказишни қўриқ район ҳаётининг ўзи кун тартибига қўйди. Совхоз ишчи оилалари учун қатор-қатор замонавий уйлар қуриб беряпти. Тўрт-беш хонали, ҳовли чеккасида молхона, қўйхона, паррандахонасигача бор. Уйларга газ келтирилган, водопровод, радио мавжуд. Лекин баъзилар ҳовлига бирор туп дарахт экмай, молхона устига ғўзапоя босиб қўйишяпти. Қўша-қўша гилам, телевизор, лекин стол-стул олишмайди. Баъзилар «Ҳар қанча гўшт-ёғ керак бўлса сотиб олаверамиз», деб шахсий хўжаликни ривожлантиришга эътибор беришмаяпти.

Совхоз турмуш маданияти советининг бир йиғилишида ана шу масала кўтарилган эди.

— Бу мураккаб масала. Уни ишчиларга амалий ёрдам бериш, хонадонлар ўртасида мусобақа уюштириш, конкурс ташкил қилиш йўли билан амалга ошириш мумкин, — деди совхоз директори, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Ҳафиз ака Полвонов.

Шу-шу Комсомолобод районидаги «Партия XXIV съезди» совхози бўлимларида маҳалла ва хонадонлараро «Кимнинг уйи ораста?» кўрик-конкурси ўтказиладиган бўлиб қолди. Ҳар ойнинг охирида Лидахон Қоратоева бошлиқ совет аъзолари, маҳалла активлари билан биргаликда ҳовли жойларни бир-бир кўздан кечирадилар: хонадон озода ва тартиблими?, Хоналар дид билан жиҳозланганми? Томорқадан қандай фойдаланиляпти? Ниҳоят, хонадондагиларнинг совхоз ишлаб чиқаришдаги фаолияти, болалар тарбияси қандай?

...Абдурасул Аҳмаджонов оила бошлиғи бўлган хонадонга кирганда жюри аъзоларининг кўзлари қувнаб, завқлари ошиб кетди. 15 сотихли кенг ҳовлида мева дарахтининг исталган хилидан бор. Тагларн юмшатилиб, танасининг пастки қисми оқлаб қўйилибди. Сабзавот, полиз экинларини айтмайсизми? Чорвачилик ҳам бу оилада чакки эмас. Бир чеккада икки бош қорамол, олти қўй, ўнлаб товуқ-ғозлар асраляпти. Шуни айтади-да, молли уй — мойли уй деб.

Оила бекаси Оминахон жиҳозлаган уйни кўрганнинг кўзи қувнайди. Эр-хотин совхознинг оддий ишчилари, иккови ҳам зарбдор. Даромадлариям чакки эмас.

— Киройи шундай ораста бўлса, — дейишади кўрганлар. Комиссия аъзолари шу йўсинда 2-бўлимдан Мирзакарим Раҳмонов, 4-бўлимдан Исмонали Мадраҳимовлар бошлиқ оилаларнинг уй тутишини, шахсий хўжаликни юритишни намунали деб топишди. Мукофотлар шуларга бериладиган бўлди.

Яширишдан не ҳожат: қўриқдаги бу янги хўжаликда ҳозирча ҳашаматли клуб, дангиллама маданият саройи, йирик спорт иншоотлари, истироҳат боғи йўқ. Улар ҳозирча совхознинг иқтисодий ривожлантириш бош плани лойиҳасида бор, холос. Аммо совхоздаги турмуш маданияти Совети, хотин-қизлар Совети, партия, касаба союз, комсомол ташкилотлари бундай шароитнинг бунёд этилишини кутиб ўтирмай, бор имкониятларни ишга соляптилар. Ўтмиш сарқитларига қарши кураш, илғор урф-одатларни кенг жорий этиш, аҳолини ҳуқуқ нормаларидан дурустроқ хабардор қилиш, сиёсий онги ва маданий турмуш тушунчасини ошириб бориш борасида диққатга сазовор ишлар қилиняпти.

М. АБДУКАРИМОВ.

КУЙЛАЙМАН КАМОЛИНГНИ

Қўш чаккангга тақибсан лаъл-сирға — ҳилолингни,
Пешонабанд этибсан гул нусха рўмолингни.
Ҳуснинг каби очилмиш, турфа ранг чаман гуллар,
Чўлга боғлабсан буткул ҳам фикру хаёлингни.

Кўзларингнинг нури бор майсаларнинг баргида,
Ширин-шарбат мевангда кўрдим ой жамолингни.
Юраклар мавж уради офтоб жилоси янглиғ,
Меҳнат ила безабсан сен руҳсори олингни.

Боғдаги ноз-неъматдан тотган эдим тилимда,
Эслатди менга, жонон, лабингдаги болингни.
Тўлдиринг қадоқ қўлда тўкинлик дастурхонин,
Баҳром куйлайди қалбдан меҳнатда камолингни.

Баҳром УМИРОВ,
Қарши районидаги 131-қишлоқ ҳунар-техника билим юртининг ўқитувчиси.

АГИТБРИГАДА ДАЛАДА

Районда пахта йиғим-теримида қатнашаётган дала меҳнаткашларига маданий-маиший хизмат кўрсатишни янада яхшилаш мақсадида «Оқ олтин — 82» агитбригадаси ташкил этилди.

Агитбригада составига «Билим» жамияти район ташкилотининг лекторлари, шунингдек, маданият, медицина ходимлари уюшган. Улар аниқ график асосида хўжаликларда бўлиб, пахтакорларга хизмат кўрсатмоқдалар.

Агитбригада коллективи ҳозиргача «Правда», «Социализм», «Ленинград» колхозларида бўлди. «Билим» жамияти район ташкилотининг масъул секретари Ш. Норқўзиевнинг жонли, ҳаётий лекция ва суҳбатлари, район маданият уйи қошидаги «Тарона» ансамбли ҳаваскорлари ижросидаги дилрабо куй-қўшиқлар пахтакорларга, айниқса, манзур бўлди. Район касалхонаси шифокорларидан Н. Алихонов ва Х. Раҳматуллаевлар деҳқонлар ҳузурида турли медицина мавзуларида суҳбатлар ўтказишди.

Тез-тез дала меҳнаткашларининг меҳмони бўлаётган агитбригада тобора ўз фаолиятини активлаштирмоқда.

А. ВАҲОБОВ.
Балиқчи райони.

БУ САҲИФАДА:

⊙ МОЛ БОҚҚАННИНГ БАРМОҒИДАН МОЙ ТОМАР
⊙ МЕРОСГА МЕҲР
⊙ БУНГА СИЗ НИМА ДЕЙСИЗ?
⊙ УЙ ҚЎРКИ — ДИД ҚЎРКИ
⊙ СИГНАЛЛАР АСОСИДА КЎРИЛГАН ЧОРАЛАР

Хўжаобод районидаги «Ленинград» колхозининг кекса боғбони Неъматилла ота Назаров 1943 йилда фронтдан оғир ярадор бўлиб қайтди. Аммо аёвсиз жангларда қаҳрамонларча ҳалок бўлган қуролдош дўстларининг хотираси унга туну кун ором бермади. Улар хотирасини абадийлаштириш мақсадида Неъматилла ота ўз она қишлоғига кўркам хиёбон барпо этишга аҳд қилганди. Ҳозир шу хиёбондаги дарахтлар кўкка бўй чўзиб, қишлоқ ҳуснига-ҳусн қўшиб турибди.

Суратда: Неъматилла ота фарзандлари Ҳабибулла ва Лутфулла билан хиёбонда.

[ЎзТАГ].

ОТАХОНЛАР ҲИММАТИ

Олтиариқ районидаги Энгельс номли колхоз пенсионерлари пахта йиғим-теримида ёшлар билан бир сафда туриб меҳнат қилишга, қўлдан келганча хўжалик хирмонини тезроқ бунёд этишга кўмаклашиш ташаббуси билан чиққан эдилар. Бу ташаббусга Ёзёвон районидаги «Шарқ юлдузи» колхозининг 100 нафарга яқин меҳнат ветеранлари ҳам «лаббай» деб жавоб бердилар.

Шу кеча-кундузда колхоз далаларида бўлсангиз, кўплаб табаррук отахон ва онахонларимизнинг белларига этак боғлаб дур теришаётганлигини кўрасиз. Бу қариялар баҳоли қудрат пахта териб, эл хирмонига муносиб улуш қўшмоқдалар. Уларга колхоз кадрлар бўлимининг бошлиғи Ҳосилжон Сулаймонов бошчилик қилмоқда. Кимсанбой ота Тешабоев, Қурбон ота Халилов, Баҳри ая Мирзаева, Гулибиби ая Абдураҳмонова, Низом ота Тошматов, Солижон ота Маҳмудовларнинг ҳар бири 25—30 килограммдан дур теришга эришмоқдалар. Ана шу отахонларнинг меҳнатлари туфайли Ҳайдарали Ортиқов бошчилик қилаётган бригада аъзолари биринчилар қатори йиллик пахта тайёрлаш планларини барвақт бажардилар.

А. МАДРАҲИМОВ.

ГАЗЕТХОН ТАКЛИФ ҚИЛАДИ

ШАҲАНДДА КУЛОЛЧИЛИК ТИКЛАНСИН

Ўрта Осиё кулолчилиги жуда узоқ ўтмишга эга. Республикамиз территориясида яшаган қадимий халқлар кулолчилик санъати сирларини ўрганиб, хилма-хил сопол идишларни ясаб хўжаликда ишлатганлар. Ота-боболаримиз ўзларидан аввал ўтган ҳунармандлар эришган ютуқларни янги анъаналар билан бойитишган.

Наманган область Тўрақўрғон районидаги Шаҳанд қишлоғида ҳам кулол маҳалла деб номланган кўча бор. Бежиз эмас, албатта. Чунки, бу маҳаллада ҳар бир хонадон ранг-баранг шаклда сопол идишлар ясаган. Ҳозирги пайтда шаҳандликлар Алишер-кулол, Эргаш-кулол, Тўракулол ва бошқа ҳунармандлар номини ҳурмат билан тилга оладилар.

Афсуски, эндиликда бу ерда ҳунармандчиликнинг қадимий тури унитилиб бормоқда. Сопол идишлар ясаш учун махсус тупроқ, «бурун қони» деб аталувчи хом ашё қишлоқ территориясида мавжуд. Ана шу хом ашёни кулолчиликда фойдаланилиб, бу соҳани ривожлантирилса ёмон бўлмасди.

Қадимий маданият анъаналаримиз ҳақида гувоҳлик берувчи, кишиларга ҳамиша завқ бағишлаётган, авлодларимиз моддий мероси кулолчилик Шаҳандда қайта тикланса хайрли бўларди.

А. МИРЗААҲМЕДОВ,
Наманган область ўлкашунослик музейининг тарих бўлими мудири.

МЕҲНАТКАШЛАР ХАТИ «ҚИШЛОҚ ҲАҚИҚАТИ» НАЗОРАТИДА

Ўринли талаб

«Ҳурматли редакция! «Зарафшон» совхози Яхтанлик маҳалласининг бир қисмига водопровод трубалари ётқизилиб, аҳоли сув билан таъминланган. Биз яшаб турган томонида эса сув йўқ. Шу масалани ҳал этишда бизга ёрдам берсангизлар», —деб бир группа совхоз ишчилари.

— Хат юзасидан текшириш ўтказилганда Яхтанлик маҳалласининг бир қисми водопровод суви билан таъминланмаганлиги тасдиқланди. Яхтанлик маҳалласининг аҳолисини водопровод суви билан тўла таъминлаш совхоз маъмуриятига ҳамда Советобод қишлоқ Советидаги тегишли ўртоқларга топширилди. Яхтанлик маҳалласини тўла водопроводлаштириш бўйича лойиҳа-смета ишлари олиб борилмоқда, — дейилади Жиззах район партия комитетининг секретари ўртоқ М. Милиевнинг жавобида.

ИШДАН ЧЕТЛАТИЛДИ

«Районимиздаги Москва матлубот жамиятига қарашли 12-ва 13-магазинларнинг сотувчилари Ж. Мухторов, Х. Қорахоновлар камёб моллар у ёқда турсин, ҳатто гугуртни ҳам чиқими бор дейдилар. Бу поинсофларнинг тизгинини тортиш мумкинми?

Салом билан Қумқўрғон районидаги Ульянов номли совхознинг 1-бўлими ишчилари».

Шикоят хат юзасидан Қумқўрғон район ижроия комитетининг раиси ўртоқ Э. ЖУМАЕВ қуйидаги жавобни берди:

— Район ички ишлар бўлимининг оператив ходимлари шикоят хат юзасидан текшириш ўтказдилар. Хатда келтирилган фактлар тасдиқланди. Харидорлар ҳақига хиёнат қилиб, совет савдоси қоидасини бузганлиги учун 12-магазин мудири Ж. Мухторов вазифасидан четлаштирилди ва иши терговорганларига топширилди. Шунингдек, 13-магазин сотувчиси Х. Қорахонов ҳам вазифасидан четлаштирилди.

ПАНАДАГИ АЙБДОР

БУНГА СИЗ НИМА ДЕЙСИЗ?

Ҳурматли редакция! Умримда биринчи марта қўлимга қалам олиб, редакцияга хат ёзишим. Очиғи, кўнглимда кўп гаплар бор эди, аммо уларни бировга айтиш ниятим йўқ эди. Лекин бир воқеа қаттиқ таъсир этиб, ёзишга мажбур қилди. Яқинда 5 синфда ўқийдиган кенжа қизим мактабдан йиғлаб келди. Сабабини сўрадим. Унинг айтишича, синфдошлари ўқитувчиси туғилган кунга совға олиш учун пул йиғишган экан. Қизимнинг пулини олишмабди. Қизим, нега мендан пул олмайсизлар деб сўраса, улар: «дадангбировларнинг ҳақини юлиб қолиб, пул топади, ўқитувчимизга ҳалол пулга совға оламиз», дейишибди. Бу воқеа мени қаттиқ ўйлантириб қўйди. Кимга дардимни айтишни билмай қолдим. Редакцияга борай десам, ҳар хил одамлар бор, бири бўлмаса бирининг кўзи менга тушади, деб ҳавотирланаман. Хат ёзай десам номимни кўрсатишдан чўчийман. Ниҳоят, имзосиз хат йўллаб, юрагимдаги борини айтишга аҳд қилдим. Ахир юрагидаги дардини қудуққа айтиб, «Искандарнинг шохи бор» деб хайқирган сартарош ҳам енгил тортган-ку.

Ўзларингиздан қолар гап йўқ. Ҳатто қурбақани босиб олсангиз, у ҳам «вақ» этади. Биз савдо ходимлари, айниқса, дўкон мудирлари эса қанча-қанча маломатга чидаб, харидорлар туртса ҳам, босиб-янчса ҳам миқ демаймиз. Баъзан бизни юлғич, деб мухбирлар газетага ёзишади, дўконни ютиб юборди, деб фельетон қилишади. Муштумдек қизимнинг синфдошларининг гапи эса дард устига чипқон бўлди. Тўғри, инсофдан ташқари иш тутишга ўрганган баъзи савдо ходимларида айб кўп. Лекин бирники — мингга деганларидек, кўпинча биз айбдор бўлиб қоламиз, яъники, ғаға қилган карнайчи, балога қолган сурнайчи биз бўлиб чиқамиз.

Ҳаммасини очиқ айтиб берай. Илтимос, гапимга тўғри тушунинглар. Сотувчи баъзи нарсаларнинг баҳосини ошириб сотишга, баъзан тарозидан уриб қолишга ҳаракат қилади. Яна тўғрироғи шундай ҳаракат қилишга мажбур бўлади. Уни ким мажбур қилади дерсизлар? Панада турган айбдор. У ким дейсизми? Мен бошимдан ўтганини айтай, ўзингиз билиб олинг.

Бизда ҳам план деган нарса бор. Ҳар бир дўкон ўз плани, мажбуриятига эга. План бажарилмаса ҳар куни райпода тик турғазиб, терлатиб, пўстагингизни қоқишади. Планни эса кундалик оддий моллар билан бажариш амри-маҳол. Бунинг учун харидоргир нарсалар керак. Харидоргир нарсаларни дўконга олиб келиш хамирдан қил суғуриш эмас. Машмаша ана шу ердан бошланади. Айтайлик, дўконга чой олиш керак. Албатта, оддий грузин чойи эмас, балки харидоргир ҳинд чойи, ёки кўк чой. Қўлингизда тайёр накладной. Складга борасиз.

— Ҳинд чойи отлиққа ҳам йўқ, — дейди складнинг катта товароведи елкасини қисиб, — оддий чой бор. Хоҳласангиз бир тонна олинг.

Оддий чой магазинда уйилиб тургандан кейин складдан яна олган билан сотилмаса, планни қоплаб бўладими? Склад мудирига бориб илтимос қиламиз. «Борини олинг, йўғини катта холамникидан олиб бераманми? — дейди у дағдаға билан. Яна катта товаровед ёнига келиб, ялиниб-ёлворишга тўғри келади.

— Майли, —дейди у бизга саховат қилган одамдек, — озроқ ҳинд чойи топиб бераман, аввал шапкасини чўзинг!

Шапка дегани, масалан, 30 тийинлик бир пачка чойга 35 тийиндан тўлайсиз degani бўлади. Агар 50 килограмм, яъни 1000 пачка чой олсангиз нақд 50 сўм пул товаровед билан склад мудирининг чўнтагига силлиққина тушиб кетади. Кўряпсизми, складдан ҳар пачкасига 35 тийиндан тўланган чойни қандай қилиб ўз нархига сотамиз? Уйимизга ўт тушиб кетмайдими?! Бунинг устига ўша чойнинг анча-мунча машмашаси чиқиб туради.

Ҳинд чойини ҳали дўконга туширмасингиздан склад мудири, ёки товароведдан бир энлик хат кўтариб, кимдир дўкон мудирини йўқлаб келиб қолади. Ҳалиги одам ҳинд чойидан икки килограмм топиб беришни талаб қилади. Палончи акадан келган одамга чойнинг «шапкаси» бор, нархи 40 тийин деёлмайсиз, албатта. Қайта кирадиган эшикни қаттиқ ёпиб бўладими? Ҳурматини бажо келтириб палончининг палончисига ўз баҳосида икки килограмм чой топиб бериб юборасиз. Бунисп гўрга! Эртаси кун склад мудири, ёки райпонинг катталаридан бири келади. Тоза чойдан икки килограмм топиб беринг, дейди. Улар баъзан пулни насия қилиб кетишади. Пулини эслатсангиз эртаси кун дўконга ё ревизор келади, ёки секин кавушингизни тўғрилаб қўйишади. Дўкон мудири бу чиқимларни қандай тўлдириши керак? Шундай қилиб мушт кетди ўйини бошланади. Биз харидор ҳақидан уриб қолишга, чойни чайқовчига 50 тийиндан пуллашга мажбур бўламиз. Харидорлар биз билан можоро талашишади. Чойнинг чуви чиқиб қолса, жанжал қилишади. Қанча маломатни эшитишга тўғри келади. Қўлга тушсак, ҳатто судга беришади. Панада турганларга эса бало ҳам урмайди.

Ҳурматли редакция! Мен гапни атайин киши кўзига кўринмайдиган, майда-чуйдадек туйиладиган тийинли ишдан бошладим. У — холва. Бу ёғда ақл бовар қилмайдиган ишлар бор. Шуни ҳам айтмасам юрагим тарс ёрилиб кетади.

Фабрикаларда чиқадиган молларнинг ҳаммаси харидоргир бўлавермайди. Бир хил материал харидоргир бўлса, бир хилининг ранги пастроқ бўлиб, харидор дидига мос тушмай қолади. Энди ҳамма маш-маша ана шу харидоргир мол устида бўлади. Базага борсангиз ўтмас молни олдингизга ташлайди. «Биродар ановидан беринг» десангиз кўзини кўзингизга уриштириб, мазах қилгандек кулади. Агар имосига тушуниб, «хўп, хўжайин» десангиз накладной тайёр. Бўлмаса ношуд магазин мудирлари қаторига қўшиб, сиз билан гаплашишни эп кўрмайди. Бу оддий чит, сатин, штапелга ўхшаш материаллар устидаги муаммо. Атлас ва бошқа шоҳи материаллари, кийим-кечак, оёқ кийимлари ҳақида гапиришга тил ожизлик қилади.

Мен ўзимни оппоқ қилиб кўрсатаётганим йўқ. Айбим бор, иқрорман. Лекин ажириқ илдизидек томир отиб кетган баъзи склад мудирларининг кирди-корига нима дейсиз. Аслида, йилда «Жигули» машинасини янгилайдиган, ўғилларининг ЗАГСдан ўтишида 15—20 талаб енгил машиналарни эшиги тагида ди-дитлатиб қўядиган, одамларни оёқ учида кўрсатадиган, итининг туваги олтиндан бўлиб кетган, айрим склад мудирлари бизни жиноий йўлга бошламаяптими?

Энди пластинканинг бошқа томонини эшитинг. Баъзи харидорлар дўконга ғўдайиб кириб нега у йўқ, нега бу йўқ, деб дўқ уришади. Кўпинча Тошкент минерал суви ва кефир сотишимизни талаб қилишади. Тўғри, складда Тошкент минерал суви ҳам, кефир ҳам қалашиб ётибди. Лекин бу моллар складдан ўз оёғи билан дўконга юриб келмайди. Бу ҳам ўзича ҳаражат талаб қилади. Мисол учун минерал сувнинг ҳар бир яшчигига инсоф қилганда энг ками 10 тийин тўлаб машинага ортиирамиз, 10 тийин тўлаб дўконга туширамиз. Энди ҳисоблаб кўринг, ҳар яшчигига 20 тийин ҳаражат қилсак, 50 яшчикда 10 сўм пулимиз чўнтагимиздан жон қушидек учиб кетади.

Қани, энди айтингчи, бу ҳаражатнинг ўрнини нима билан, кимнинг ҳисобидан ва қандай қилиб тўлдириш керак?

Булар баъзи гаплар холос. Лекин ҳали асосий гапга ўтганим йўқ. Бу гаплардан энг муҳими касбнинг шаъни, шарафидир. Савдо ходимининг шаъни наҳотки ҳеч кимни ташвишга солмаса! Мен 30 йилдан ортиқ савдо соҳасида ишлаётирман. Дўкон мудириман. Дўконни ўз номи билан кон деб қўйибдилар. Инсоф билан ишласанг ҳам бир оилани бемалол тўйғазади. Лекин инсофдан ташқари иш тутувчилар туфайли савдо ходими номига энг оғир маломат тоши отилмоқда. Бунинг оқибати нима бўляпти? Савдодан одамлар безиб кетяпти. Савдо соҳасида кадрлар етишмайди. Қайси савдо ташкилотидан сўраманг кадр йўқлигидан, штат бўшлигидан шикоят қилишади. Мана мен ўзим бундан бир неча йил аввал дўкон мудирлигини «шапка пули» тўлаб олгандим. Ҳозир-чи? Ҳозир ёнингиздан пул берсангиз ҳам дўкон мудири бўлишга унча-мунча одам кўнмайди. Бунинг сабабини қисқа бўлса ҳам юқорида айтиб ўтдим. Мен ҳозир ҳар соат кун санаяпман. Пенсияга чиқиб кетишим керак. Аммо менинг қўлимдан дўкон мудирлигини ким олади? Савдо ходими шарафини ким ёқлайди? Савдо ходимини жиноий хатти-ҳаракат қилишга мажбур этаётган панадаги айбдорлар билан ким ҳисоб-китоб қилади? Уларга ҳам боққан бало борми? Бу савол мени қийнамоқда, ташвишга солмоқда.

Биргина мени эмас, балки менга ўхшаган юзлаб, минглаб савдо ходимларининг куни-тун тинчлигини бузаётган, ҳаловатини ўғирлаётган бу саволларга, сиз, азизлар, нима деб маслаҳат берасизлар.

Г. Х.

ЎЗБЕКИСТОНДА КЎПМИЛЛАТЛИ СОВЕТ АДАБИЁТИ ФЕСТИВАЛИ 1982 СССР 60

Микола НАГНИБЕДА,
украин шоири.

КЕЛАЖАК

Давр ўзгарар бир кун,
Келади ўзга замон.
Ўзга сайёраларда,
Сайр этиб юрар инсон.
Сирларин очар бизга,
Номаълум ҳар мавжудот,
Дунёга бўлар ҳоким,
Одамийлик, саховат.
Барча дўст, тотув, иноқ,
Жанжаллар топур барҳам.
Одамлар қаҳр-ғазаби.
Бўлур энг олий ҳакам.
Суронли жанг-жадалда,
Тўкилмас солдат қони.
Одамларнинг боғида,
Қушлар сайрайди ёниб.
Тугатилар разиллик,
Тугар манфур ҳар одат.
Меҳнат бўлур куррани,
Ясантирувчи неъмат,
Мен учун ҳам,
сен учун ҳам,
Шундоқ қонун яралар:
Олам узра муаттар,
Гуллар ҳиди таралар.
Муқаддас бир қардошлик,
Туйғуси этажак ром.
Ҳамманинг дил-дилида,
Қолар Ленин деган ном.

Кўп миллатли совет адабиёти фестивали республикамиз бўйлаб қизғин давом этмоқда. Ўзаро фикр алмашувлар, қизғин учрашувлар Фарғона ҳамда кўҳна ва навқирон Самарқандда ҳам бўлиб ўтмоқда.

Суратда: фестиваль қатнашчиларидан Д. Кугультинов ва Ғ. Ахуновлар.

С. Маҳкамов фотоси.

Вадим СИКОРСКИЙ.

ХАЙРЛАШГАНДА

Биз учрашдик, борлиқ куларди,
Теваракда сокинлик гўё.
Сен кетганда наздимда худди,
Остин-устун бўлди бу дунё.
Мен ҳам тортдим ҳақиқ бир азоб,
Қуёш ёпди булутдан рўмол.
Бир лаҳзада чекдим изтироб,
Бир умрни яшаган мисол.

●

БОЛАЛИК ҲАҚИДА

У акс этди энг аввалам бор,
Тиниқ кўллараро дур бўлиб.
Япроқларга қўнди шудрингдай,
Водийларга оқди нур бўлиб.
Хотирамас, бу — барчаси шундоқ —
Ўша пайтда бўлгандек ҳамон.
Гуллар худди тугмадек қатор,
Кўл атрофин тутган маймунжон.
Шўх тўлқинли жилғалар оша,
Дарёларнинг ўсмир ирмоғи.
Дунё ипдан игнага қадар,
Шаффофликнинг асл қаймоғи.

Темир УБАЙДУЛЛО таржималари.

ЯХШИ КАЙФИЯТ— ЮТУҚЛАР ОМИЛИ

Меҳнаткашларнинг турмуш фаровонлигини ошириш, баракали меҳнат қилишлари учун қулай шароит яратиб бериш бугуннинг бош вазифаси. Чунки белгиланган планлар, зиммага олинган мажбуриятларнинг бажарилиши энг аввало одамларнинг соғлиги, кайфияти ва турмуш шароитларига боғлиқ. Шу боисдан ҳам СССРнинг Озиқ-овқат программасида қишлоқни социал ривожлантириш, қишлоқ аҳолисининг фаровонлигини янада ошириш, маданиятини кучайтириш, медицина ва маиший хизмат кўрсатишни янада яхшилаш муҳим вазифа деб белгиланди.

Биз ана шунга амал қиляпмиз. Кейинги йилларда хўжалигимизда қишлоқ хўжалиги экономикасини кенг кўламда ривожлантириш билан бир қаторда, колхозчиларнинг турмуш фаровонлигини яхшилашга ҳамда маданий-маиший объектлар қурилишга алоҳида эътибор берилмоқда. 1967 йили чигит экилган майдонлардан гектар бошига 24 центнердан ҳосил етиштирилиб, олинган даромад уч миллион сўмни ташкил этган бўлса, 1982 йили гектар ҳисобига 32,9 центнер пахта етиштирилиб, даромад 6 миллион сўмни ташкил этди. Ана шу олинган даромаднинг 300 минг сўми маданий-маиший мақсадлар учун ажратилди.

Колхозимизда областда биринчи бўлиб аҳолига маданий-маиший, медицина ва савдо хизмати кўрсатадиган муассасалар фаолиятини бошқариб турадиган координацион совет ташкил этилган эди. Ўтган уч йил мобайнида ана шу советга аъзо бўлган қишлоқ зиёлилари, хўжалик раҳбарлари, бош мутахассислар, уруш ва меҳнат ветеранлари қишлоқ билан шаҳар ўртасидаги тафовутни аста-секин камайтириш, қишлоқ аҳолисининг кундалик эҳтиёжини ҳисобга олиб, турмуш маданиятини кўтариш билан шуғулланмоқдалар.

Ана шу координацион совет аъзоларининг ташаббуси ва жонкуярлиги натижасида ўтган йили «Октябрь» посёлкасидаги барча хонадонлар газлаштирилиб, 4 километр йўлга асфальт ётқизилди. Зарбдор участкасида 100 точкали телефон-автомат қуриб битказилди.

Айни пайтда колхоз меҳнат аҳлига 4 та болалар боғчаси, 1 та қишлоқ врачлик амбулаторияси, 3 та даволаш пункти, 4 та ўрта мактаб, 14 озиқ-овқат ва саноат моллари магазини, радио-телевизор устахонаси, сартарошхона ва новвойхона, 4 та кутубхона маданий-маиший хизмат кўрсатмоқда.

Колхоз правлениеси ва партия ташкилоти хўжаликда кооператив уй-жой қурилишига алоҳида эътибор бермоқда. Ҳозиргача 20 та кооператив уй-жой битказилиб, меҳнаткашларга фойдаланиш учун топширилди. Бу йил яна 5 та кооператив уй фойдаланишга топширилади.

Координацион совет аъзолари, колхозимиз зиёлилари ва активлари меҳнаткашлар ҳаётига янги урф-одат ва анъаналарни сингдириш, ёшларни ғоявий-эстетик тарбиясини кучайтириш борасида ҳам катта ишларни амалга оширмоқдалар. Ҳар йили хўжалигимизда «Наврўз», «Уч авлод учрашуви», ёшларни Совет Армияси сафига кузатиш маросимлари ўтказиш яхши анъанага айланган. Ўрта мактабни битирганларни ишлаб чиқаришга жалб этиш билан бир қаторда, уларнинг ишдан кейин дам олиши учун қулай шароитлар яратиб бериш тадбирлари кўрилмоқда. Колхоз клуби ёшларнинг севимли масканига айланган. Клуб қошида турли миллат вакилларидан иборат 44 ҳаваскорни бирлаштирган «Навбаҳор» ашула ва рақс ансамбли ташкил этилган. Республика «Марҳабо-талантлар» конкурси лауреати хушовоз хонанда Маткарим Ҳақназаров ансамблга бошчилик қилмоқда.

Хўжаликимизда ёши 18—25 оралиғидаги йигит-қизлар 1340 кишини ташкил этади. Ўтган йили 23 маротаба тематик кечалар уюштирган бўлсак, ваҳоланки бир йил 365 кундан иборат бўлса, ёшлар 322 кун оммавий-сиёсий ишларимиздан четда бўлганлар. Демак, қилинган ишлар билан қаноатланиб қолмай, меҳнаткашлар турмуш маданиятини юксалтириш учун ҳали кўп ишларни амалга оширишимиз зарур.

Биринчидан колхоз клубини жиҳозлаш учун стол-стуллар ва театр костюмлари сотиб олишда қийинчиликлар туғилмоқда. Аммо областимизда клублар учун театр костюмлари ва керакли инвентарлар сотадиган махсус магазин йўқ. Бу инвентарларни сотиб олишимизда область ва район маданият бўлими бошқармаси ёрдам берса яхши бўларди.

Шунингдек, маданий-маърифий муассасалар ишини жонлантиришимизда билимдон кадрларга эҳтиёж сезиляпти. Колхоз правлениеси қарорига асосан ўрта мактабни битирган уч талантли ёшни маданият институтига ўқишга юбордик. Аммо улар бизга беш йилдан кейин ишга келишади. Унга қадар район маданият бўлими томонидан малакали мутахассислар хўжаликларга ишга юборилиб турилса, хўжаликларда бадиий ҳаваскорликни яхшилаш осон бўларди. Табиийки, ҳар бир хўжаликда санъатни севувчи ёшлар кўпчиликни ташкил этади. Ҳамма гап уларнинг бир коллективга тўпланиб, машғулотлар ўтказишларига имконият яратиб беришди. Бу муҳим масалада область ва район маданият бўлимлари ҳамиша ҳам етарли ғамхўрлик қилмаяптилар.

Маданият ишлари намунали йўлга қўйилган хўжаликларда тез-тез семинарлар ўтказиб турилса, кўп нарса ўрганиб, уни ўзимизда қўлланардик.

К. УБАЙДУЛАЕВ,
Сирдарё область Гулистон районидаги «Октябрь» колхоз раисининг турмуш маданияти бўйича ўринбосари.

ГУЛЧИЛАРГА МАСЛАҲАТ

Гул хонадонларга файз киритади, кишиларга яхши кайфият бағишлайди. Гулни ҳаёт кўрки, дейилишининг боиси ҳам шундан. Гулларнинг қанчалик кўпайиши одамларнинг уларга бўлган меҳрига, иштиёқига ва малакасига боғлиқ.

● Ҳар қандай гулни оддий тупроқнинг ўзига ўтқазмаган маъқул. Бир қисм чиринди, озгина қум, икки қисм тупроқ аралашмасида ўсимлик яхши ривожланади.

● Геран сувда эмас, қумда яхшироқ илдиз отади. Алоэ, бегония, кактусларни ҳам кўпайтиришда қумдан фойдаланган маъқул.

● Янги ўтқазилган алоэ табиий яшиллигини йўқотса, уни ташлаб юборишга шошилманг. Алоэ яна секинлик билан аввалги ҳолатини тиклайди.

● Ўсимликларга гултувакнинг юқори қисмидан сув қуйилганда тупроқдаги минерал озуқалар ювилиб кетади. Шунинг учун ҳам гултувакнинг остига ликопчмон буюмлар қўйиш, бунга ҳар хил шаклда тахтача бўлакларини жойлаштириб, сув қуйиш лозим. Сув гулдоннинг остидан кўтарилганда кўзланган мақсадга эришилади.

● Гул қаламчаларини сувда илдиз олдиришда қуёшнинг ўткир тафти тушмагани маъқул.

● Гуллар иккинчи гулдонга ўтқазилса, ўсимликларни бир неча кун салқин жойда сақлаган маъқул.

● Гулдонларни токчаларга қўйишда деворнинг ранги билан уйғунлаштиришга алоҳида эътибор бериш керак.

● Гулдастани турли гуллардан ясаганда хили 2—3 тани ташкил этгани яхши.

● Гулдонда айниқса йирик гуллар камроқ бўлса, яхши кўринади.

Эркин МУИДИНОВ,
агроном гулчи.

ФАН ЮТУҚЛАРИ— ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИГА

КПСС Марказий Комитети 1982 йил май Пленумида маъқулланган СССРнинг Озиқ-овқат программасининг бажарилишида қишлоқ хўжалик фанининг роли нақадар катта эканлиги алоҳида таъкидланган. Ҳақиқатдан ҳам фан-техника ютуқларини ишлаб чиқаришга омилкорлик билан жорий этмай туриб, партиямизнинг аграр программасини амалга ошириш қийин. Шу боисдан ҳам қишлоқ хўжалик фанини ривожлантириш, илмий тадқиқотлар ва ечимларни халқ хўжалигида қўлланишга алоҳида эътибор беріляпти.

Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалик министрлиги, ВАСХНИЛ Ўрта Осиё бўлими, Халқлар дўстлиги орденли «Ўзбекистон» нашриёти, Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитети, китоб савдоси Ўзбекистон бўлими, республика кўнгилли китобсеварлар жамияти ва республика қишлоқ хўжалик кутубхонаси ҳамкорликдаги СССР ташкил этилган куннинг 60 йиллигига бағишлаб ўтказган «Қишлоқ хўжалик китоблари-82» ўқувчилар конференцияси айнан қишлоқ хўжалик фанини ривожлантиришга бағишланди. Тошкент қишлоқ хўжалик институтида ўтказилган конференцияда «СССРнинг Озиқ-овқат программасини амалга ошириш — умумхалқ иши», «Озиқ-овқат программасининг иқтисодий аспектлари», «КПСС Марказий Комитети май Пленуми якунлари, ўртоқ Л. И. Брежнев докладидан келиб чиқадиган вазифалар ва қишлоқ меҳнаткашларининг вазифалари», «СССРнинг 1990 йилгача бўлган даврга мўлжалланган Озиқ-овқат программаси ва уни амалга ошириш омиллари» мавзуларида Тошкент қишлоқ хўжалик институтининг профессори Н. А. Хан, ВАСХНИЛ Ўрта Осиё бўлими илмий секретари М. Куликова, Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалик министрлигининг фан-техника, илғор тажрибаларни пропаганда қилиш ва жорий этиш бошқармасининг етакчи мутахассиси Т. С. Назаровлар доклад қилдилар.

«Ўзбекистон» нашриёти қишлоқ хўжалик адабиётлари редакциясининг бўлим мудири С. Д. Давлатов республикамизда қўшилоқ хўжалигига оид китобларнинг нашр қилиниши ва бу соҳада турган вазифалари ҳақида гапирди. Унинг таъкидлашича «Ўзбекистон» нашриёти билан бир қаторда, «Ўқитувчи», «Фан» нашриётлари ҳамда ВАСХНИЛ Ўрта Осиё бўлимининг редакцион-нашриёт бўлими ҳам бу иш билан шуғулланади. «Ўқитувчи» нашриётида асосан дарсликлар, ўқув қуроллари, программа ва методик кўргазмалар нашр этилади. «Фан» нашриёти эса илмий адабиётларни тайёрлаш билан шуғулланади. Ўз-ўзидан маълумки бу мавзудаги адабиётларни кўпроқ «Ўзбекистон» нашриёти тайёрлайди.

Шу йилдан бошлаб «КПСС XXVI съезди материаллари сатрлари изидан» сериясида нашриётлараро китоблар чиқариш йўлга қўйилади. «Ўзбекистон» нашриёти ана шу рубрика остида «Фан» ва «Ёш гвардия» нашриёти билан ҳамкорликда КПСС XXVI съезди ва Ўзбекистон Компартияси XX съезди қарорлари, СССРнинг Озиқ-овқат программасини пропаганда қилувчи брошюралар сериясини яқин йилларда нашр этишни планлаштиради.

Ҳозирги замон фанининг тез суръатлар билан ўсиши илмий ходимлар ва қишлоқ хўжалик мутахассислари зиммасига янги адабиётлар билан систематик равишда танишиб бориш, фан ва илғор тажрибаларни пропаганда қилиш масъулиятини юклайди. Қишлоқ хўжалик кутубхонаси, айниқса бу борада ўз ўқувчиларига яқиндан ёрдам бериши лозим. Бунинг учун кутубхона ходимлари олинган янги китобларни ўз вақтида котологлаштириб, кўргазмалар ташкил этишлари керак.

Бир сўз билан айтганда, қишлоқ хўжалик фани ва техникаси ютуқларини халқ хўжалигида самарали қўлланиш, қишлоқ хўжалигини ҳозирги замон талаблари асосида ривожлантириш. СССРнинг Озиқ-овқат программасининг бажарилишига муносиб ҳисса қўшиш ҳар бир фан кишиси, мутахассис ва қишлоқ учун кадрлар тайёрлаётган ўқув юртларининг шарафли вазифаси эканлиги конференцияда алоҳида таъкидланди.

Е. НИКОЛАЕВА.

ТУРЛИ КАСБ ЭГАЛАРИ

ОЛҚИШ ОЛИБ

Пахтакор ўлкамиз шаҳар ва қишлоқларида ўзлари танлаган касбни эъзозлаб, хизматлари билан элга манзур бўлаётган хотин-қизлар талайгина.

Шулардан бири Қутби опа Қорабоевадир. У Калинин районига қарашли Свердлов номли қишлоқ Советидаги 24-дорихонада анча йиллардан бери ишлаб келяпти. Қутби опа бу ерга ташриф буюрган меҳнаткашлар билан доимо ҳушмуомалада бўлиб, улар учун керакли дори-дармонни вақтида топиб беришга ҳаракат қилади.

Айни кунларда бу ишчан аёл ўз вазифасини сидқидилдан адо этиб, ойлик ва квартал планларни ортиғи билан бажаряпти. У ёшларга ҳам мураббий-устоздир. Шоира Юнусова, Дилфуза Собировалар опани устоз сифатида ҳурмат қилиб, унинг изидан боришмоқда.

М. АТАКИШЕВ.

ҲАР ТЎҒРИДА

ТЕМЗАНИНГ ОҚҚУШЛАРИ

Қачонлардир Темзанинг фахри бўлган оққушлар бутунлай йўқ бўлиб кетиш хавфи остида қолди. Дарё сувида қўрғошин миқдорининг тобора кўпайиб бораётганлиги оқибатида бу қушларнинг сони кескин камайиб кетди, деб хабар беради «Ньюсайентист» журнали.

Темза қадимдан оққушлари билан машҳур. 1350 йилда бу қушлар ҳақида ғамхўрлик қилиш вазифаси юклатилган «оққушлар кузатувчиси» қирол хизматида бўлган. Яқин орада. 50-йилларда бу ерда оққушлар сони шунчалик кўпайиб кетдики, аҳоли уларнинг инларидан тухумларини олиб, бу қушларнинг бош сонини анча камайтиришга мажбур бўлди. Бироқ, кейинчалик оққушлар сони кескин даражада камая бошлади. Бунда дарё сувларининг ифлосланишидан ташқари қушларни озуқадан маҳрум этаётган балиқчилар катта роль ўйнамоқда.

САНИТАР ШИМПАНЗЕ

Японияning Фукуок шаҳридаги доктор Уоямнинг ветеринария клиникасида ноёб санитар хизмат қилади. У саккиз ёшда, хизмати эвазига унга банан берилади. Бу Хозук исмли шимпанзе маймунидир. Врач бу маймунни қувноқ уй ҳайвони сифатида болаларига сотиб олган эди. Аммо ўз хўжайинини бир неча бор иш устида кузатиб турган маймун, унга ёрдамлашишга аҳд қилди. Маймун ҳайвонларни врач кўраётганда уларни тутиб туришни яхшилаб ўрганиб олган. Масалан, оғриган итларга укол қилинаётганда ёки ҳарорати ўлчанаётганда маймун уларни панжарадан ташқарига чиқиб кетмаслигини таъминлайди. Доктор Уоям ўз «шогирди»нинг хизматидан ниҳоятда мамнун. «У оғриган ҳайвонларни жуда яхши тушунади ва улар билан тезда тил топиша олади»,— дейди доктар Уоям.

БАНГКОКНИНГ ҚАДИМИЙ НОМИ

Бу йил Таиланд пойтахти —Бангкок ўзининг — 200 йиллик юбилейини нишонлади. Бу воқеа муносабати билан бўлиб ўтган тантаналарда ҳамма ерда Бангкокнинг тарихий номи — «Раттанокосин» айниқса алоҳида эҳтиром билан тилга олинди. Шуниси қизиқки, фақат байрамларда, тантаналардагина тилга олинадиган бу ном Таиланд пойтахтининг ўн олти сўздан иборат қадимий номининг қисқартирилганидир, холос.

Пахта йиғим-терими қизғин авж олдириб юборилган шу долзарб кунларда Санталатхон Отажонова мудиралик қилаётган Бағдод район марказий кутубхонаси коллективи қишлоқ меҳнаткашларига намунали маданий хизмат кўрсатмоқда. Колхоз ва совхозлар дала шийпонларида кўчма кутубхоналар ташкил этиш, китобхонларга хизмат кўрсатишнинг янги усулларидан кенг фойдаланишда тадбиркор зийрак аёл касбдошларига намуна бўлмоқда.

Суратда: С. Отажонова иш устида.

Т. Ҳамроқулов фотоси.

●СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ●СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ●СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ

✦ ФУТБОЛ

УМИД БАХШ ҒАЛАБА

✦ А. ЯКУБИКНИНГ ЧЕМПИОНАТДАГИ 21-ТЎПИ
✦ ЭНГ ЯХШИ ҲИМОЯ— ҲУЖУМ
✦ БЎШ КЕЛМА, «ПАХТАКОР»!

Танти, ўктам, олий ниятли ва шер билакли фидойи пахтакорларимиз айни кунларда улкан хирмонни бунёд этиш учун янада ғайрат билан меҳнат қилишмоқда. Албатта, улар пахта майдонларида тер тўкиб, жонбозлик намуналарини кўрсатишлари қатори севимли «Пахтакор» командаси футболчилари ўйинини ҳам зўр қизиқиш билан кузатишяпти. Очиғини айтганда, футболчиларимиз майдондаги ўз ҳаракатлари ва жанговар тарзда тўп суришлари билан мухлислар ишончини оқлаб келишмоқда. Шу муносабат билан редакциямизга «чипор тўп» мухлисларидан хатлар келиб турибди. Улар ўз мактубларида пахтакорчиларни қутлаб, айниқса, сафардаги учрашувларни муваффақиятли ўтказишлари учун тилак билдиришмоқда.

Мана, шу хатлардан бири. Уни бизга Бухоро область Ғиждувон районидаги «Партия XXVI съезди» колхозининг бригадир-механизатори Убайд Солиев йўллаган. У бундай деб ёзади:

«Халқимизда «Мард майдонда синалади» деган ҳикматли ибора бор. Дарҳақиқат, биз пахтакорлар бу йил мўл ҳосил етиштириш учун, хўжалигимиз планига муносиб улуш қўшиш учун тинимсиз меҳнат қилдик. Албатта, сизнинг ҳар бир ғалабангиз бизни доимо руҳлантириб, ишимизга унум ва барака киритмоқда. Бу йил бригадамиз гектаридан 50 центнердан хирмон кўтариш ниятида. Менинг ўзим 250 тонна пахта териб бериш мажбуриятини олганман. Шу кунгача йиғиштирган «оқ олтин»им 124 тоннадан ошиб кетди. Сизнинг мамлакатимизнинг кучли командаларидан бири — Москванинг «Спартак» футболчилари устидан қозонган ғалабангиз бригада аъзоларимизни янада руҳлантириб юборди. Пахтакор ўлкамиздаги барча футбол мухлислари қатори биз сизга доимо омад тилаб, бўш келма «Пахтакор!», бундан кейин сафардаги ўйинларни ҳам муваффақиятли ўтказавер, деймиз...».

Дарҳақиқат «Пахтакор» командаси футболчилари ўз ўйинлари билан мухлислар эътиборини қозонишмоқда. Команда тренери Иштван Секеч бир неча нафар иқтидорли ёш футболчиларга ишонч билдириб, уларни масъулиятли учрашувларда майдонга тушираётганлигини алоҳида таъкидлаш лозим. Натижада команданинг ҳимоя, ярим ҳимоя ва ҳужум чизиғидаги ўйинчилар ҳамжиҳатликда, бир-бирларини яхши тушунган ҳолда тўп сурадиган ягона ансамблга айланиб боряпти. Буни пахтакорчиларнинг куни кеча Москванинг «Динамо» коллективи билан ўтказган учрашувлари яна бир бор кўрсатди.

Учрашув давомида команданинг барча аъзолари уюшқоқлик ҳаракат қилдилар. Шуниси эътиборга лойиқки, бунда айниқса, пахтакорчилар капитани Андрей Якубик ҳамон ёшлардек ҳаракат қилиб, шерикларига ўрнак кўрсатди. Ўйиннинг 42-минутида Якубик ўз маҳоратини намойиш этди. У жарима тўпини ниҳоятда усталик билан дарвоза тўрига йўллаб, меҳмонлар дарвозабони Гонтарни доғда қолдирди.

Танаффусдан сўнг пахтакорчилар ташаббусни қўлдан бой бермай, майдонга фақат ғалаба ниятида тушганликларини ўз ўйинлари билан кўрсата бошлашди. Эътиборли тарафи шундаки, нафақат ярим ҳимоячилар, балки чап ва ўнг қанот ҳимоячиларимиз ҳам Якубик бошлиқ ҳужумчиларни тўп билан таъминлаб, олдинга ундаб туришди. Ана шундай вазиятларнинг бирида пахтакорчилар капитани Гонтарь ҳимоя қилаётган дарвозага иккинчи тўпни киритди. Бу учрашувнинг 61-минутида рўй берди. 7 минутдан сўнг Якубик динамочиларни ўйинни учинчи маротаба майдон марказидан бошлашга мажбур этди. Бу Андрей Якубикнинг чемпионатда киритган 21-тўпи бўлди.

Шу куни Олмаотада маҳаллий «Қайрат» командаси Москванинг «Спартак» футболчиларини қабул қилди. Спартакчилар мазкур учрашувни юқори савияда ўтказиб, майдон эгалари дарвозасига жавобсиз тўрт тўп йўллашди. Москвада «Торпедо» коллективи турнир жадвалининг охирги ўринларидан бирида бораётган Донецкнинг «Шахтёр» клуби билан куч синашди. Ўйинни ҳужумкорликда ўтказган торпедочилар 5:1 ҳисобида йирик ғалабага эришишди. Юқоридаги учрашувлардан сўнг турнир жадвали қуйидагича манзара олди.

	Ў	Т	О
«Динамо» (Мн)	24	41-24	34
«Спартак»	26	44-23	33
«Динамо» (Тб)	25	43-34	32
«Арарат»	26	35-34	30
«Динамо» (К)	23	35-17	28
«Металлист»	26	28-24	28
«Пахтакор»	26	34-31	28
«Днепр»	26	30-32	27
«Черноморец»	25	22-21	26
«Динамо» (М)	27	33-37	25
«Зенит»	25	33-32	24
«Торпедо» (М)	25	28-28	23
«Кубань»	25	28-35	21
«Нефтчи»	25	32-47	20
ЦСКА	25	29-37	20
«Торпедо» (Кт)	25	31-39	19
«Шахтёр»	26	31-47	19
«Қайрат»	26	26-41	19

«Пахтакор» командаси футболчилари чемпионатнинг навбатдаги икки учрашувини сафарда ўтказади.

Ф. ИСАЕВ,
О. ҒОФУРОВ.

Редактор
И. СУЛАЙМОНОВ.

Телевидение

ШАНБА

25 СЕНТЯБРЬ

● МТ I

9.00 «Время».
9.45 «Буратино кўргазмаси».
10.15 «Очилган қўриқ». Кўп серияли бадиий фильм. 3-серия.
11.55 «Советлар ва ҳаёт».
12.25 «Спортлото»нинг 39-тиражи.
12.35 «Ғолиблар». Фронтдош дўстлар клуби.
14.05 «Бугун — Пропагандист куни». Кўрсатувни КПСС Марказий Комитети пропаганда бўлими мудирининг биринчи ўринбосари Г. Л. Смирнов олиб боради.
14.35 Оғир атлетика бўйича жаҳон ва Европа чемпионати. Югославиядан олиб кўрсатилади.
15.00 «Рус музейи». 1-фильм.
15.30 «Дунё воқеалари».
15.45 Болалар учун фильм. «Бунебаке» [ГДР].
16.25 Озарбайжон ССР Давлат халқ рақс ансамблининг концерти.
16.55 Мультфильмлар программаси.
17.25 «Москва бўйлаб саёҳат».
17.45 Сиёсий шарҳловчи Л. А. Вознесенский суҳбати.
18.05 «Мўъжизасиз-мўъжизалар».
19.20 «9-студия». Кўрсатувни сиёсий шарҳловчи В. С. Зорин олиб боради.
20.20 Союзлар уйининг Колонна залида санъат усталарининг концерти.
21.30 «Время».
22.15 «Кинопанорама».

Спорт программаси:

23.45 Оғир атлетика бўйича жаҳон ва Европа чемпионати. Югославиядан олиб кўрсатилади.
00.15 Футбол бўйича СССР чемпионати. «Шахтёр» — «Динамо» [Минск]. 2-тайм. Донецкдан олиб кўрсатилади.
01.00 Янгиликлар.

● МТ II

9.00 Эрталабки гимнастика.
9.15 «Агар соғлом бўлай десанг»
9.20 «Нодар Думбадзе». Телевизион ҳужжатли фильм.
9.50 «Тонгги почта» музикали программаси.
10.20 «Уфқ». Ленинграддан олиб кўрсатилади.
11.20 «В. Моцарт. Ре мажор сонатаси. РСФСРда хизмат кўрсатган артист В. Крайнев чалади. [Фортепьяно]». Фильм-концерт.
11.35 Халқ усулида эшкак эшиш бўйича Бутуниттифоқ мусобақалари Днепропетровскдан олиб кўрсатилади.
12.05 «Таъқиб этилган пойга». Бадиий фильм.
13.35 ТУРКМАНИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ.

«ҚИШЛОҚ ҲАҚИҚАТИ»
«СЕЛЬСКАЯ ПРАВДА»
Газета Центрального Комитета Компартии Узбекистана

БИЗНИНГ АДРЕС: 700 000, ТОШКЕНТ—П, ЛЕНИН КЎЧАСИ, 41*

ТЕЛЕФОНЛАР: редактор ўринбосарлари — 33-44-43 32-56-21, 33-54-33, 32-54-42. Масъул секретари — 33-09-93, 32-56-26. Секретариат — 32-54-48, 32-56-25. Партия турмуши бўлими — 32-56-34, 32-56-22. Деҳқончилик бўлими — 32-56-35, 32-54-51. Чорвачилик бўлими — 32-56-28. Қишлоқ қурилиши бўлими — 32-54-44. Маданият, адабиёт ва санъат бўлими — 32-56-36. Ахборот ва спорт бўлими — 32-54-46. Хатлар ва оммавий ишлар бўлими — 32-54-52, 32-56-39. Таржима бўлимлари — 32-56-37, 32-54-54. Сатира ва юмор бўлими — 32-54-52. Иллюстрация бўлими — 32-56-27, 32-58-83. Эълонлар бўлими — 33-81-42.

Нашриёт диспетчери — 32-78-94. Нашриёт телефон станциясининг навбатчиси — 33-90-50.

Р. — 06570. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босма хонаси, Тошкент шаҳри. Индекс 64543. А. 1122. 11